

SAVAITRINIS LAIKRAŠTIS
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.

Kaina Metams:
Suvienuose Valstijose - \$2.00
Europoje ir kitose šalyse - \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO
Su visokiais reikalais reikia kreiptis šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday, Chicago, Ill.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States - \$2.00
Foreign Countries - \$3.00
ADVERTISING RATES ON APPLICATION
All Communications and Money Orders must be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

ORGANAS LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ FEDERACIJOS, SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ R.-K. AMERIKOJE IR LIETUVIŲ R.-K. PILNUJŲ BLAIVININKŲ SUSIVENIJIMO AMERIKOJE.

Metai {Vol.} VI.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADENIS, 4 D. BIRŽELIO (JUNE) 1914 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1897.

No. 23

WATERBURY, CONN.

S. L. R. K. A. 29 Seimas prasidėjo 2 d. birželio, 1914 m. Seimui pribuvo 71 delegatas. Seimas gyvas ir rimtas. Seimo vedėju išrinktas Krušinskas. Daug kalbama apie reformas, kurios susivienijimui taip reikalingos.

UŽKVIETIMAS.

STATYTI PAMINKLĄ MŪŠŲ DIDŽIAUSIAM POETUI KRISTIJONUI DUONELAIČIUI IS PRIEŽASTIES DUSIMTME. TINIŲ JO GIMIMO SUKAKTUVIŲ.

Visos kultūros tautos garbina atminimą savo didvyrių. Jos stato jiems paminklus, praplatina jų raštus, ieško per ypatingas istaigas jo įvykdytų mokslo bei mierių viešame gyvenime. Tokius didvyrius gerbia kiekviena tauta, nes be jų ji negali žengti pirmyn kultūroje.

Mes lietuviai neskaitant mūsų senovės karžygių, menkai tokių vyrų turime, kurie mūsų tautai yra pasidarbavę ir būdine bei kėle jos dvasią. Tečiau turime kelis, o tarp jų mūsų mažosios Lietuvos elnininkas kunigas Kristijonas Duonelaitis užima be abejonės vyriausią vietą. Bet kas pažįsta jo gyvastį, jo raštus? Daugeliui mūsų draugų Duonelaičio nei vardas nėra žinomas. O tečiau jis buvo mūsų vardą ir garbę iškęs, kada tarp mūsų nebuvo dar nei menkiausio tautiško susipratimo. Jis aprašė mūsų tautos vargus ir būdą, jis nupiešė paveikslą mūsų tautos baudžiamos buvusios prieš 150 m. taip gyvai, taip aiškiai, kad mes savo prosenių jo raštuose matome po savo akių gyvose pavydaluose, girdime jų žodžius, jaučiame jų vargus, džiaugiamės jų linksmībėmis: Už tai mes savo svetimtaučių į garbę augstai iškeltam poetui esame kalti dėkavonės. Kaip ją įsteigsime? Praplatinsime jo raštus, juos skaitysime, jo į talpą papasakosime savo kūdikiams. Bet mes turime jam ir praktinį regimą paminklą statyti iš akmenų bei geležies, kad žmonės tai matydami sakydų: Taip garbina lietuviai savo didvyrį poetą.

Todel praėjusią vasarą lietuvių susijėme ant Rambyno kalno sutarta Duonelaičiui paminklą statyti ilgai tverintį garbingą, kuris mūsų vaikams ir aišmams liūdytų, kad ši karta dušimtmetinių sukaktuvių laike padarė dvasiškos dirvos didvyriui garbę ir dėką.

Gražiausia ir garbingiausia paminklui statyti vieta yra senasis Rambyno kalnas, kuris kaip sargas lietuvių tautos savo žaliuojančių kėnų dengia Nemuno krautus. Ten prie jo paminklo mes dažnai susisėjome, ten atsiminsime žilą senovę, ten sėsimės naujas dvasias pajėgas.

Todel visi kurie myli savo tėvynę, jos meilę ir jausmingą kalbą, kurie turi dekingą širdį mūsų senovės daininui, kurie geidžia garbės mūsų tautai, — visi susistokime ir rinkime aukų paminklui ant Rambyno. Ir jus, kurie didžioje Lietuvoje gyvenate, ir jus, kurie savo mieląją tėvynę esate apleidę ir darbuojatės svetimose kraštuose atsiųskite savo aukas mūsų garbės paminklui. Tai kiekvieno lietuviui turi būti garbės pareiga drauge prisidėti prie to prakilnaus darbo. Duokite visi, kiek kas tik instengiate, ar po maž ar po daug. Nei vienas

neatsitraukite. Garbingam paminklui reikia daug aukų. Rinkite kur ir kiek galite ir kur prienate, savo kaimuose, tarp kaimynų, ant turgaus, svečiuose, susijimuose. Neprašyskite nei, jokios progos. Tai juk mūsų garbei. Linksmi ar stropiai stokime į darbą!

Auką priims lietuviškų laikraščių redakcijos, Rytprūsių šalies bankai (Bank der Ostpreussischen Landschaft) Tilžėje, Klaipėdoje, Kaukenuose, Šilokarčiemoje, Gastuose, Naujojoje Ragainėje, Ysruityje, Stalupėnuose, ir komiteto kasininkas Kr. Lekšas — Maedewalde. Lietuviškieji laikraščiai paskels aukas ir aukotojus.

Komitetas Duonelaičio paminklą statyti.

Prie viršū tilpusio užkvietimo prisijustas veikiamoji komiteto ingaliuojimas Dr. A. K. Rutkauskui, 2338-S. Leavitt str., Chicago, Ill. Jam suteikiama tiesa atstovauti Amerikos lietuvių ir tvarkyti aukų rinkimą. Visais reikalais reikia kreiptis į gerb. daktarą. Aukas galima siųsti į mūsų redakciją.

"Draugo" Red.

POLITIKA

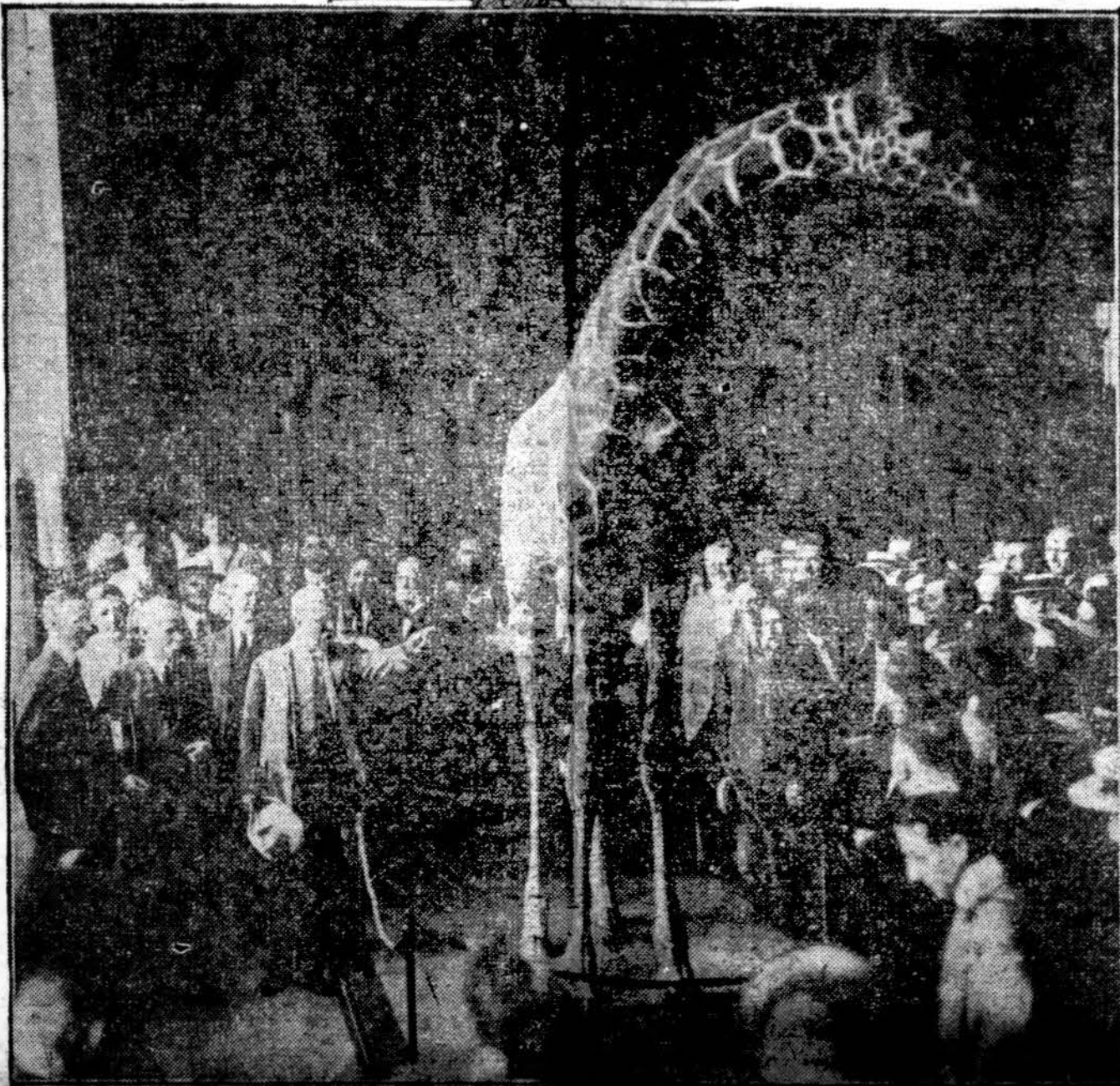
MEKSIKA

Gen. Carranza, konstitucionalistų vadas išsiuntė savo paaiškinimą del dabartinių tarybų Niagara Falls mieste. Savo rašte jis sako, kad jis atsisako pildyti tarybos nutarimus, jei tik tie nutarimai nebus tokie, kokių jis nori. Jis sako, kad tarybos nėra tinkamos, nes nėra jų atstovo nuo revoliucionierių, kurių juk esantį Meksikoje visa spēka. Jis turėtų užmiršta, kad dar prieš tarybas Pietų Amerikos atstovai kvietė ir revoliucionierių siųsti savo atstovą, bet Carranza tuo laiku nenorėjo padėti ginklų ir taryboje dalyvauti. Dabar jau jis norėtų dalyvauti, bet žinoma, ginklų padėti nenori. Tečiau, neveizint, kad Bryanas ir nori, Pietų Amerikos atstovai atsisako nuo Carranzos ir Bryano pasiūlymą iki nesutiks su jų reikalavimu.

Huarta prisuntė savo išdirbtą tarybų pleną. Pasak jo, konstitucionalistų atstovas turi dalyvauti tarybose ir padėti su jo atstovais aptarti Meksikos žemės klausimą ir kitus vidujus Meksikos reikalus. Jis nesutinka, kad būtų skiriama laikinė valdžia, ir pataria su tuo laukti 5 dienas, nes tada bus išrinkti rinkimose tauta galėsinti išrinkti tikią valdžią kokios ji norėsianti. Jis-gi nuo savęs priza-da elgties teisingai, duoti visuotiną lasvę rinkimų laike, ir savo valdžią atiduoti į naujai išrinktosios vyriausybės rankas.

Ar sutiks su jo plenais tarybos nariai, sunku kas pasakyti. Visiems dar tebėra žinomi jo pirminiai prizadėjimai ir praėjusios žiemos rinkimai, kurie atsi-buvo po jo kareivių priežiūra. Kada Villa sumušęs federalistus ties Paredonu prisartinio prie Saltillo, rado miesta ištūstintą. Federalistai matydami, jog negalės atsispirti apledo miestą ir nusirė link San Luis Patosi. Prieš aplesiant miestą federalistai suardė dinamitu katedrą ir kitus svarbesnius namus.

Vakariniėje Meksikos dalyje revoliucionistai paėmė Tepicą ir ir San Blas. Iki užėmė Tepicą revoliucionierių žuvo apie 400 vyrų.

Paveikslas rodo didelę žirafą, kurią parvežė buvusis Jungtinių Valstijų prezidentas T. Rooseveltas, kuris neseniai sugrįžo iš Pietų Amerikos. Rooseveltas rodo pirštą į tą vietą, kur jis šaudamas pataikė žirafai. Žirafa yra aukščiausias šios dienos gyvūnų ant žemės.

RUSIJA

Valstijos Dūma kaip visada taip ir šmet laike svarstymų biudžeto klausimų pergyveno gana sunkų laiką. Tuo laiku mat yra progos perkrauti visus valdžios darbelius. Biudžetas esti sutaisytas pačios valdžios, bet jis negali ineiti galėn iki nebus užtvirtintas atstovų. Visas išlaidas valdžia paduoda smulkių išdėstytas, kam ir kiek pinigų manoma išleisti ir už ką ir kiek manoma tikėtis ineigų.

Biudžetą svarstant kaip atstovai, taip ir vyriausybė gali savo norus aiškiau išreikšti. Daug valdžios darbų talpinome paėmę iš "Rygos Garso" praejusiame "Draugo" numeryje. Čia paduodame apie tai iš to paties lietuvių laikraščio paimitų žinių.

Svarstant vidaus reikalų ministerijos biudžetą V. Dūmoje kalbėjo ministras Maklakovas, teisdamas valdžią, kad jos pareidimai nesipriešina manifestui 17 spalio ir kad valdžia labai daug gero daranti žmonėms. Visų pirma p. ministras pasisakė — labai rūpestingai žiūrįs į V. Dūmos reikalus ir visai nesibijąs jos užklausiui bei užmetinėjimui, kad tikt jį nebūtų taip iškraipomi kairiosios spaudos. Toliau ministras Maklakovas nurodė kokius sumanymus valdžia žada neužilgo V. Dūmon ineisti; tarp jų sumanymų randas: įstatai apie žemėčių ir miestelių savivaldų įstaigų, apie kelių taisyms, apie panaikinimą servitutų Lenkijoje ir Lietuvoje, apie įvedimą žemėčių įstaigų Lietuvoje ir dar nemažai įvairių sumanymų, paliečiančių atskirų kraštų reikalus. Tiesa, visi tie sumanymai ilgokai guli ministerijoje, bet tai delto, kad sunku eąs sustatyti iš karto tokius įstatus, kad jie tikėtų ir dabartinei valdžiai, ir žmonėms; prieina 30 kartų atmiruoti ir vieną syk nukirpt. Visgi šį rudenį suma-

nymai apie savyvaldas busią pagaminti. Iš kitų stambesniųjų sumanymų ministerija turi pagaminus naujus įstatus apie policiją ir apie spaudą. Dabartinę spaudą, ypatingai darbininkų, ministras kaltina žmonių kurstymu prie maisto ir riaušių. Kiekvieną įstaigą socialistai stengiasi išnaudoti savo idėjoms platinti, kaip antai darbininkų draugijas, ligoninių kasas, vartotojų draugijas; tų įstaigų kapitalus socialistai rūpinasi paglemžti sau ir apversti savo karikiųjų organizacijų palaikymui. Ką gi turint veikt valdžia, matydama tai visą, — klausia ministras? Valdžia turi saugoti tai visą, kas yra veikama ir neleisti, kad į visuomenės įstaigas įsiskverbūt nesveikos, kenksmingos srovės. Toliau ministras teisinosi, delko kartais netvirtina renkamujų visuomenės veikėjų, neleidžia bei uždaro įvairias draugijas. Vis tai eąs daroma iš rūpesnio, kad jos nepakryptų blogon pusėn, vedamos neistikimų žmonių. Labai lengva eąs atspėti kokios draugijos ir kokie veikėjai gali tikėtis valdžios užtvirtinimo — reikia tikt prisilaikyti tų pačių nuomonių, kokių prisilaiko valdžia. Kadangi didžiausia valdžios nuomonė niekintoja pasirodė dabartinioji spauda, todel valdžia ir nutaręs ją savaržyti ir tai nei kiek nesą priešiną 17 spalio suteiktoms liu-sybėms.

Ministrai atsakinėjo daug kalbėtojų iš įvairių pusių. Spalietis Sidlauskis neįskentėjo neat-sakęs ministrai, pavadinęs dabartiniją politiką — tiesiog grįšančią tvarką, o ne ją taisinančią, nes išskodama revoliucionierių valdžia neleidžia veikti ir ramiesiems žmonėms. Dabar tarp visuomenės ir valdžios pasidaręs toksai skirtumas, kad balsu eąs ir pamislyti, kas gali tikt iš to viso išieiti. Todel Sidlauskis šaukia valdžią susi-

prast kol laikas ir permaintyt savo politiką. Lenkų atstovai dejuoja, kad valdžia nesiliaudama varanti kitataučių rusinimo politiką, kuri tečiau nepasiekia savo tikslo ir naudinga esant labiau vokiečiams. Kažniškų žydų atstovas Fridmanas patėmija, kad valdininkai spausdami žydus tikiąs gauti už tatal paaugstinimus tarnystėje. Ilgą prakalbą pasakė 30 bal. Rodičevas, darodindamas, kad valdžia visai nebeįpildanti įsakymų 17 spalio manifestu. Rodičevas primena, kad valstijai netaip eąs pavojinga, ką kalba koks nors seikjalistas V. Dūmoje, bet ką veikia patįs valdininkai, nuolat laužydami valstijos įstatus. Carras žadėjo suteikti žemiečių įstaigoms plačią savyvaldą, ministerija gi ją eėmė varžyti, visą 10 metų taisydama savyvaldų įstatus; o kad prisieina kuomet įstatus perkeisti — tatali atliekama šarpiu. Pasekmės nepildymo valdžios pažadėjimų — pasirodė kenksmingomis visų pirma pačiai valdžiai, numazindamos Rusijos doriską įtekam ant kitų valstijų. Nors 1905 metais Rusija buvo silpna, bet nei viena svetima valstija nedrįso jos užgaulioti, nes visiems buvo aiški Rusijos vidurinė spēka, ką tikt atbudusi. Dabar gi kas kita. Savo erzinančią politiką valdžia sukiršinusi kitataučius, Rusijoje gyvenančius, ir atstumusi juos nuo rusų. Kad sugrąžinus valstijos vienybę ir vidurinę tvirtybę Rodičevas pataria suteikti kitataučiams liuosą mokyklą: Vilniuje įsteigus universitetą vakary kraštui, Tiflise Kaukaziui, — tie kraštai nurimti ir tvirčiau liktų surišti su visa valstija. Taipogi, suteikus liuosybę spaudai, paaiškėtų daug valstijos ir visuomenės reikalų ir jie greičiau liktų aprūpinti.

V. Dūma išklausi visų kalbų priėmė 186 balsais prieš 95 pareigos formulą, sustatytą spalietį ir centro partijos. Savo pra-

nešime nuolatinį niekinimą visuomenės nuomonės, nurodė, kad vidaus politika, varžydama žemiečių veikimą, trukdo dvasišką ir ekonomiską šalies plėtojimąsi, 2, nedraudžiama administracijos saulybė kursto neužiganėdinimą plačiųjų mintų ir padeda jose platintiesi srovės, priešin-goms valstijai; 3, trukdant įvykinimą visos eilios Augščiausiųjų manifestų valdžia priešina si Augščiausiajai valiai ir 4, atsi-radęs iš to viso valstijos stovis silpnina Rusijos galybę ir grėšia jai neapskaitomais vargais. Todel V. Dūma atkreipia valdžios atydą į pavojų, dabartinės politikos ir pereiną prie svarstymo atskirų biudžeto straipsnių. Šitas pranešimas padarė nemažą įspūdį į valdžios atstovus, kurie skubiai pasitraukė iš posėdžių salės.

Taip kalbėjo žmonių atstovai, bet iš jų tarpo atsirado ir tokių, kurie panorėjo ginti valdžios darbus. Tokiais buvo garsus juodašimčių vadas Pariskevičius, kuris aiškina reikalingumą bausti laikraščius ir organizacijas. Sviatopolk-Mirskij patarė visus laikraščius apkrauti mokesniais po 50 kap. nuo kiekvieno, kad žmonėms jie būtų neprieinami, nes laikraščiai daugiausiai tvirkina žmones. Ištikro indomų, visur stengiamasi laikraščius pasiekti kuodaugčiausiai visuomenės, o Rusijos žmonių atstovų tarpe randasi tokių, kurie norėtų veikti visai priešingai.

BALKANAI

Balkanų pussalis nors ir su-taikintas didžiųjų Europos vieš-patijų, bet sątaika tėra tik ant popieros. Praktikoje tos sątaikos visai nėra. Trakija, Makedonija ir Albanija tebekariauja viena pieš kitą. Tautiniai ir religiški nesutikimai virte verda. Visur girdžiami tik plėšimai, kan-kinimai ir žudymai vienų prieš kitus iniršusių tautelių.

Visi pripažįsta, kad nesutikimų šaltinis tai naujai savyvaldą gavusi Albanija. Kurios gyventojai susideda iš keletos skirtingų tautų ir išpažįta keleta tikėjimų. Nesutikimai verda tarp krikščionių ir musulmanų; tarp graikų, turkų, bulgarų, rumunų, serbų ir albanų. Turkų valdžia, anot graikų pranešimų, nori išvyti visus graikus iš Trakijos. Ji sumano įvairius jiems apsunkinimus, ypatingai tikėjimo dalykuose. Graikų valdžia, iš antros pusės, tie tikėti žinioms ateinančioms ne iš graikų, katalikų persekiojime nei kuo neušleisdžia turkams. Ypatingai apsunkinami Salonikų žydai. Jų apsunkinimai yra toks didis, kad apie 80000 žydų žada apieisti tą miestą, vien tik del persekiojimų.

PRANCŪZIJA

Naujas ministerių kabinetas, kurį vadovauja Gaston Daumer-gas atsisako nuo savo vietos. Niekur kitur ministerių padėjimas nėra taip suvaržytas, kaip Prancūzijoje. Ypatingai, ministras pasidarė nelengvas padėjimas po paskutinių generalijų rinkimų. Išrinkus daugybę įvairių partijų atstovų, kurių nei vieni nepadarė didumos įstatymų išleidimas labai apsunktas. Ministeriai negali nei su viena partija susitaikinti. Pačioje pradžioje, sakoma, ginčai iškildel finansinių šalies dalykų, kurie turėjo būti paduoti kongresui svarstyti. Beto, daug prisidė-

jės ir sumanytasai naujas įstatymas del trijų metų kareivių tarnavimo.

Atsisakius seniems ministrams naujų dar nepaskirti. Spėjama, kad naujų paskirimas nusitės dar kokią pusę mėnesio. Kas bus naujojo kabineto pirmininku pakol kas nežinoma. Manoma, kad toji vieta teks Rene Viviani, kursai dabar užima ministerio vietą.

Ar ilgai naujai sudarytas kabinetas galės užsilaikyti ir tarties su įvairių partijų atstovais tik viena ateitis gali pasakyti.

Katalikiškos Žinios

Minskas, Rusijoj. Minsko miestas ir gubernija tai neramiausia visoje Rusijoje katalikams vieta. Čia nuolat, tai vieną tai kitą kunigą patraukia teisman, tai už metrikų užrašymus, tai už suteikimą šventų sakramentų žmonėms, kuriuos valdžia skaito pravoslavais.

Peterburgas. Lietuviai susirūpinę, kokią gaus kunigą į vietą kun. Karevičiaus prie katedros bažnyčios. Paprastai to-ana vietosna paskiriami kunigai vien mokantįs lietuviškai kalbėti.

Rymas. Jo Šventenybė popiežius Pijus X kreipėsi laišku į Pietinės Amerikos tris valstijas, kurios apsiėmė taikinti kariaujančią Meksiką su Šiaurine Amerika. Šventasis Tėvas apreiškė savo norą, kad tos valstijos nu-stotų kariavę ir susitaikintų. Apie tai prašęs pranešti ir Meksikos prezidentui Huertai.

Meksika. Meksikos arkivyskupas nusiuntė šv. Tėvui telegramu padėką už paraginimą taikinties.

Prancija. Liepos mėnesyje Lourdo mieste atsisbus Eucharistijos kongresas. Iš Lenkijos laukiama apie 400 svečių.

Kaunos. J. M. kun. Borovskis buvo nubaustas 4 mėnesiams bausmės del tėvų atkalbinimo, kad neleistų vaikų į rusų cerkvių mokyklas. Tada vyskupijos valdytojas kreipėsi į senatą, kuris dabar panaikino teismo nusprendimą.

Austrija. Iš Krokuvos birželio 9 dieną išvažiuoja maldininkų kompanija į Šventąją Žemę.

Vokietija. Į garsaus neseniai mirusiojo kardinolo Koppo vietą nužiūrėta vokietys kunigas.

Prancija. Vienas labai senas Trapistų klostorius suvis sudegė.

Italija. Italijoje pagal statistikos surinktas žinias visokių prasikaltimų 1911 metais buvo 509807. Pasirodo, kad prasikaltimų skaičius per 10 metų užaugo 100000, o per 20 metų net dvigubai pakilo. Daugiausiai prasikaltimai atsitinka miestuose Medijolane, Venecijoje, An-konoje, Bolonijoje, Neapolyje ir Ryme. Priežastis to greito žmonių gedimo — tikėjimo susilpnėjimas. Kuo mažiau žmonės prisilaiko Bažnyčios, skelbiamojų Kristaus mokslo, tuo visokių net-dorybių tvanas labiau užlieja žmones.

Kynai. Neseniai sugrįžus iš Kynų misijonieris Vincentas Lebbe laikė Paryžyje paskaitą apie krikščionių tikėjimo platinimą. Toje paskaitoje jisai paminėjo keletą atsitikimų iš gyvenimo, kurie parodo, kaip tvirtai įtikėjusieji krynčiai laikosi savo tikėjimo.

Rymas didelis svečių burs buvo susirinkęs į Vatikano rūmus, kada popiežius Pius X suteikė 13 naujai išrinktų kardinolų rašydamos skrybėles. Tiems kardinolams, kurie negalėjo atvažiuoti birtos bus pasiūstos ypatinga misija, taip kaip aną metų Amerikos kardinolui Gibbonsai.

Apeigomis indomavos netik Vatikano gyventojai, bet ir iš kitur atkeliavę keliaiviai, o tarp jų ir amerikiečiai.

Po konsistoriumi seni ir nauji kardinolai susirinko į Sistino koplyčią padėkoti, čia susirinko ir konsistoriaus salė, kame popiežius Pius X suteikė kardinolams žiedus, privilegijas ir paskyrė jiems prigulnias bažnyčias.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE

HARTFORD, CONN.

Pataisau klaidas tilpusias korespondencijoje "Draugo" No. 21. Ten korespondento vardu "Maziukas" patilpo žinutė daugelyje vietų klaidinga, tad verčiau nenutylėti ir papasakoti teisybę.

Maziukas turbūt tik nuo kitų girdėjo apie velionę Viktoriją Blotniukę, jeigu praneša, kad ji buvusi palaidota 3 gegužės, neturėjusi giminių, ir laidotuvių dalyvavo kunigai lenkai.

Buvo taip: velionė buvo palaidota 1 d. gegužės ir turėjo brolių, kurie apie ją ir rūpino, o kaip buvo ligos suspausta tai pakvietė kunigą dvasiškiems reikalams aprūpinti. O kaip gyva būdama tarnavo prie lietuvių klebono, tai numirus laidėjo parapijos klebonas J. Ambotas ir Zebis iš New Britain. Lenkai kunigai apsilankė šermentyse, atėjusiam lietuvių gražų apsiėjimą ir elgimasi.

Ant. Makčinskas.

SO. BOSTON, MASS.

Gegužės 17 dieną atsiuvo Lietuvių R. K. Moksleivių 8 kuopos vakaras. Buvo vaidinama dvi komedijos: "Viso ko pradžia — klaukusinis" ir "Knarkia paliepus". Be to dar buvo muzikos kaspelinė indėta ir dainų. Muzika buvo susidarius iš penkių jaunų vaikų, kurie gražiai pagrojo ir žmonių širdis sugraudino. Tą dieną oras buvo gražus ir žmonių susirinko pilna svetainė. Moksleiviai palieka dėkingi vietiniam klebonui užlaidusiam salę inrengti vakarą be jokio pasipelnymo. Negera, kad moterėlis apsilanko vakarą žinos mažus kldikus, kurie dažnai ima raudoti ir klundo žmonės išklauso ty programo. Labai malonu žiūrėti, kaip mūsų būrelis vis didėja, kurs dabar turi apie 20 moksleivių, o tarpe jų tris merginas-moksleives.

Moksleivis.

MONTREAL, CANADA.

Lietuviai St. Laurent'o kolegijos gegužės 6 dieną turėjo paskutinį susirinkimą ant lietuvių pamokų. Delto ankščiau užbaigė, kad prasidejo kvotimai. Po pamokų, kalbos mokytojas K. J. Bajorinas susirinkusiems labai maloniai išreiškė savo dėkingumą už tai, kad tvarkiai visi lankė klėsą ir su energija klausydavo pamokų aiškinimo. Toliau, ragino draugus vakacijų metu pasidaruoti L. R. K. M. Sūm-o nauda, nurodymas, kad susivienijimas yra pamatas ant kurio galės remties mūsų tautai. Užbaigęs savo jausmingą kalbą perstė P. Jakaitis, kad išreikštų savo mintį P. J. gražiai kalbėjo dėkodamas gerb. mokytojų už jo trisų pasvėnčiam viančiančių gerovę. Toliau kalbėjo P. Gureckas ir-gi išreikšdamas gilią padėką gerb. lietuvių kalbos mokytojų ir pilnai pritarė darbuoties Susiv. reika-

lama per liuoslaikį. Užsibaigus susirinkimui net jautėmės ega tikrais broliais ir sūnais vienos motinos-Lietuvos.

Siais mokslo metais, studijavome Kraušaitio gramatiką, Lietuvos Istoriją; bandėme pasipraktikuoti iškalboje, kad mokėtume pasirodyti prieš publiką, tas atnešė mums didelę naudą.

Darbuojamės, kaip galėdami, tik nedidelės mūsų įiegos, kad galėtume daug-kę nuveikti, mat neskaitlingas lietuvių būrelis čia iškėlė moksleinį lanką.

Suprasdami didelę svarbą augštesnės lietuvių mokyklos Amerikoje lietuviams, nutarėme energiskai pasidaruoti lietuviškos kolegijos steigimo fondui, tuo parodysdami, kad jaunoji karta, ypač moksleiviai pritaria tautos kilimui ir laiko sau už priedermę bent vieną plytelę indėti į jos pamatus. Ir plačią visuomenę raginame talkon.

Gureckas.

GRAND RAPIDS, MICH.

Mes žemiau pasirašę Simano Daukanto draugystės valdyba protestuojame prieš neteisingą apšmeižimą mūsų draugystės "Draugo" No. 18 kai-kurio Ignoto neteisinga korespondencija. Matyt p. Ignatas tiek težino apie šios draugijos stovį, jeigu intarė kad klūbas turi savo svetainę, kurioje pardavinėja alų ir kitus gėrimus kas dieną, ypatingai šventadieniais. Tas netiesia. Klūbo prižiūrėtojai dirba dirbtuvėse, o gėrimus pardavinėja tik šventadieniais, subotas ir seredos vakarais, ką daro visos čionykštės lietuvių draugijos. Arba vėl per draugijos susirinkimą jokio trinkimo nebuvo ir niekas nei pusės žodžio nesakė del sulaikymo žmonių nuo bažnyčios. Klausimas, kokių gi būdų gali sulaukyti žmones nuo bažnyčios jeigu svetainė atidaroma nuo 2 valandos po pietų, ko net katalikiškos draugijos nesilaiko, jos atidaro savo svetainę nuo 9 iš ryto.

Kas link muštynių tai buvo klaida: iš neapsižiūrėjimo maršalkos į svetainę indėjo keli poštukai savo žygius jau pasijymę. Jie ir pradėjo svetainėje daryti nesmagumus, tai juos išprašė lauk, tad jie išmušė duris norėjo ineiti į svetainę, kiti akmenimis išdaužė langus, o pašaukta policija pasiskubino, vienok peštukų nepagavo.

Ant rytojaus S. D. H. Draugiai juos suarėstavo, dar teismas nepasibaigė, o iš svetainės nei vienas žmogus kalėjimo nematė ir svetainėje niekas kraujo nepalijo. Miesto majoras buvo atvykęs ant rytojaus apžiūrėti vietos. Toliau p. I. sako, kad prie Simano Daukanto dr-jos priguli vien bedieviai, čia ir prasilenkia su tiesa, yra joje ir gerb. katalikų. P. I. negali bereikalo žmeiti mūsų draugijos, nes mes nekalti jeigu gynėmės nuo peštukų, kurie išgriovė duris ir langus išdaužė.

Vardan teisybės meldžiame "Draugo" Redakcijos patalpinti šitą atsišaukimą, jeigu laikraštyje buvo vietos apšmeižimui mūsų draugijos, tai gal rasie vietos išsisteisinti.

Pirm. — V. Juškaitis, Rašt. — Arminas, Išdin. — J. Dementis.

Red. prior. Prašytume savo korespondentų rašyti gryną tiesą. Laikraščio vieta prebrangi ginčams ir neteisingsoms žinioms talpinti.

Melrose Park, Ill.

Lietuvių Jaunimo Ratelis iš Chicago turėjo čia koncertą Frank & James svetainėje. Žmonių buvo labai mažai ir tie patys kai-kuriuose atsitikimuose pasirodė, jog lietuvių koncertui neaužurdė. Uždainavus "Lietuva Tėvynė mūsų", vos tik vienas žmogus testistojos. Kiti visi sėdėjo. Gal melrosiečiai negirdėjo, kad lietuviai turi savo tautos imną. Dainavau ir muzikale dalyti atliko Lietuvių Jaunimo ratelio vyrų choras ir broliai Sarpaliai. Programas atliktas gerai. Tik gaila, kad mažai tebuvo kas juos suprastų. Nėra ko stebėtis, mums retai tokie dalykai tepasitaiko, laikui bėgant ir mes prisipaime prie to kas dora, prakliu ir gražu.

Lietuviai Kitur.

STEVENSTON, ANG. JOY

2 dieną gegužės blaivininkai turėjo pasilinksmimo vakarėlį, kuriame visi amagiai ir linkamai praleidome laiką. Dabar blaivininkai su alkoholio mylėtojai veda kovą. Alkoholio mėgėjai, visokiais būdais stengiasi kenkti blaivybės idėjai, o žmonės, kurie ją platina visai vadina, rodo pristigę žodžių pravardžiuoti blaivininkus už pinigų jų nusipirktų. Pas mus taip yra: jei-gu iš vienos šeimos priguli vienas narys prie blaivybės, o kiti tos šeimos nariai neprielankus tam tikslui, tai pirmasis dažnai turi nukentėti visokių nesmagumų. Na ir per viršminėtą vakarą, viena moteris su sūnumi sugrįžusi iš pasilinksmimo namon, rado duris užstumtas ir tik per vargą jėjo vidun, žiauriai kolijami tėvo. Yra ir daugiau silpnų pusių mūsų brolių, dažnai pykties, kelti vaidus, persekioti pačias ir vaikus kas atsitinka iš prieštasties gėrimo avai-ginamų gėrimų. Daugiau šiuo tarpu nieko indomaus nėra pas mus.

Vargo Bernolis.

LONDONAS.

Sekmadienį 10 d. gegužės mus gerb. vietos klebonas K. Matulaitis, laikė paskaitas apie 10 metų lietuvių spaudos suakutaves. Paskaitos buvo laikytos savame klube, bet žmonių prisirinko vidutiniškai. Tądien buvo blaivininkų draugijos susirinkimas. Pirmasidžiai perskaičius dienos tvarką, prasidejo klebono paskaita, apie viešus lietuvių reikalus. Klebonas kalbėjo, kaip apie draugijas Lietuvoje, ir kitur, lietuvių gyvuojančias. Sako, nors trumpas laikas, kaip mes lietuvių savo spaudą atgavom, tačiau į tą 10-tį metų jau mes toli pirmyn nužengėme. Kiek tai turim įvairių savo laikraščių, draugijų, mašinų žemei dirbti, ir taip toliaus. Klebonas indomiai kalbėjo. Pabaigus klebonui kalbą, P. J. Oželukas papasakojo eilę, apie svaiginamų gėrimų kenksmingumą, kai-kuriems radijo mylėtojams, tas nepatiko. Buvo ir deklamacijos P. P. Bulevičiaus.

Pagalios atminčiai 10-ties metų spaudos suakutėvių vietos klebonas K. Matulaitis, paskyrė į apšviestos fondą 100 rublių. A. Sineckas 50 rub. E. Sadaučkas į 2 metus 90 r. Tat Londono, lietuviai ir-gi šitą veikia, ir verti pagrimo už tokius darbus, o tai tam daug gelbsti vietos klebonas.

Kalnaveitis.

LIETUVOJE.

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

(Iš laikraščių)

Pajurė. Kauno gub. Išlaikome monopolį, 3 aludes ir daug slap-ty "traktierių", o neturime nei vieno lietuvių kataliko krautuviniko. Mažai tėra apsišvietusi jaunimo, nes nėra kam paragintų prie skaitymo knygų ir laikraščių.

Kašliskis. Kauno g. Tamsys čia žmonės, laikraščiai laštai supku platinti.

Vilnius. "Ryto" draugijai Vilniaus gubernatorių neleido atidaryti knygynų — skaityklę, šiuose skryjuose: Kietaliskėje, Semeliskėje — Trakų apskr., Palusėje ir Melegėnuose švenčionių apskr.

Vilnius. Sv. Mykalojaus vieništelė lietuvių bažnyčia Vilniū-gavo žiemos dienomis gausią auką 1000 rub. Paliko ją tai bažnyčiai a. a. Petras Varpučauskis iš Kauno gubernijos.

Tverėčius. Vilniaus g. Šitoje parapijoje apšvietimas kyla. Yra daug mokačių skaityti ir rašyti. Dabar ateina parapijon nemazian 100 egzempliorių laikraščių. Klebonas rūpinasi pastatyti namą (špitolę), kur bus susirinkimams salė.

Rodunė. Vilniaus gub. Lietuvių susipratimas kyla. Apsivietime stovi aukščiau už lenkus. Laikraščio tiek pareina: "Aušros" — 25 egz., "Pavarmis" — 20 egz., "Spindulio" — 12,

"Saltinio" — 4, "Vilties" — 3, "Lietuvaitės" — 3 ir "Garnio" — 1 egz.

Birstonas. Vilniaus gub. miestelis apgyventas lietuviiais, bažnyčioje visos pamaldos lietuviškai atliekamos.

Laikraščiai. parapijoje pareina apie tiek: "Aušros" 32 egz., "Saltinio" — 8, "Vilties" — 2 egz., ir kitų po vieną.

Betygala. Kauno g. Per gaisrą vartotojų draugijai padaryta nuostolių apie 1000 rub., o viso labo miestelyje padaryta apie 8000 rublių nuostolių.

Vadigiris. Kauno g. "Saulės" mokykla prieš metus kitus puikiai gyvavusi emė merdėti ligi ant galo užgeso. Kasmet budavo susirenka virš 100 vaikų, kurie per vargą jėjo vidun, žiauriai kolijami tėvo. Yra ir daugiau silpnų pusių mūsų brolių, dažnai pykties, kelti vaidus, persekioti pačias ir vaikus kas atsitinka iš prieštasties gėrimo avai-ginamų gėrimų. Daugiau šiuo tarpu nieko indomaus nėra pas mus.

Valkai. Kauno g. Aneliškių palivarke buvo didelis gaisras. Sudėję diendaržis su 29 karvėmis, 9 arkliais ir pašaru. Žmonės, kurie bandė gelbėti gyvulius taip smarkiai apdegė, kad du tuojaus ir numirė.

Tilžė. Prūsijoje. Tilžės lietuvių nusisamdė savą namą, kuriame yra 5 ardvus kambariai. Viename kambaryje bus intaityta knygynas — skaitykla, kur kiekvienas galės pasiskaityti geriausią lietuvių laikraščią, o gal ir knygų parduotuvę. Gyvenimas tarnaus "Klinbo" bei "Giedotojų" draugijoms susirinkimas.

Kaunas. Kaunan atvyko 100 darbininkų su savo šeimynomis iš Volyniaus gubernijos.

Lyda. Vilniaus g. Mokyklų mokiniai bežaidami pilies griovimo žaislą daužo čiaisiais plytomis ir akmenimis į senovės Lydos pilies griuvėsius. Griovių nieks nesudraudžia.

Kavarskas. Kauno gub. Taupomosios kasos draugijoje tvarka dar nenusistovėjo. Lenkai dvarininkai, matydami, kad nestengia nuveikti valstiečių, griebėsi šlykščių priemonių savo siekiams įvykdyti. Emė nesuipratimus valstiečius banginti ir magaryčiomis vilioti, palaikyti jų pusę. Žinoma, suradė didelę talką tokių nesuipratėlių, jie pirmiausiai pasirūpino išgauti iš skolinimo kasos susipratusių lietuvių, ypač Kuzmą, kuris buvo jų labai nemėgiamas. Kol kas jiems vyksta, jiems padeda ir policija, kur nuvažiuos lenkai parodys ateitis.

Vilnius. "Vilties" redakcija ir administracija persikėlė į naują butą, prie šv. Mikalojaus bažnyčios (Nikolajevskij pereulok).

Vilnius. Paskaita d-ro J. Bagdanavičiaus apie lietuvišką raštą, pasisekė kuopuikiusiai. Daugiausiai buvo atėjusios mūsų liaudies. Paskaitos buvo atėjęs klausyti gubernatoriaus siustas valdininkas.

Vilnius. Po miestą važiuoja ledus (šaldinį) 4 lietuviai, per vasarą surenka gryno pelno po 150 rub.

Vilkaviškis. Suvalkų g. Pavasaris ankstybas ir sausas, vietomis kur žemė molinga nesidunda pavasario darbai. Javai iš žiemavojo neblogai; kviečiai iš-rodė geriaus už rugius.

Birstonas. Vilniaus g. Šiomis dienomis Birstono kurortą ir dvarą nupirkęs Minsko gub. dvarininkas kunigaikštis H. Druckis-Liubeckis. Kadangi gydymo sezonas jau prasidėjęs, tai šiemet nebūsiu daroma jokių pamaunų ir naujų įvedimų, tečiaus kun. Druckis-Liubeckis. Žada kitais metais Birstono kurortą tvarkyti ir pastatyti ant užsienų kurortų papėdės.

Šauliai. Kauno g. Frankelio odų dirbtuvės darbininkai m-

streakavo reikalaudami pakelti mokesnį už darbą. Darbininkai ramiai būdą nori iškovoti du rubliu daugiau mokesmies ir savaite. Dirbtuvės savininkas kol kas darbininkų reikalavimo nepatenkino.

Telšiai. Kauno g. Telšiuose ir apeliunkė išskyrus Alsedžių parapiją, ligišioliai nėra "Blai-vybės" aktyviaus.

Žalčiai. Vilniaus gub. Per šv. Jurgį turėjo būti lietuvių vakaras. Vietos mėgėjai buvo išmone-kę vaidinti "Ant budėgės krašto". Tačiau vakaras neįvyko, mat klebonas nedavė savo klotimo spektakliui, bijodamas, kad jo neuždegtų.

Upina. Kauno gub. Susekta "slaptoji lietuvių mokykla", kurioje mokės Skaudvilės valsčiaus valstietis, Jonas Vaištariš. Vaištariš ir namų savininkas žydas nubausti po 50 rub.

Šniurelių sodžiūje. Panevėžio apskr., sudėję 19 trobų. Nuostolai siekia 13077 rub.

Akaloos ir Pušalčių sodžiūse. Panevėžio apskr., valstiečiai užpuolė blaivybės naudai renkančius aukas, sulaužė aukų dėžutes ir išbarstė pinigus. Sako, valstiečiai inpykė, kad jie patis geria, o kitus blaivina.

Marijampolė. Suv. gub. Bankininkas Šatenšteinas, Rygos banko atstovas pasiėmęs pusę milijono rublių pasislėpęs. Vieną marijampolietį pinigų paėmė apie 73,000, likusieji gi tai sudėti lietuvių kaimiečių.

Škuodas. Kauno gub. Paduotas gubernatoriui prašymas su 100 suvirš parašu, kad leistų atidaryti "Blaivybės" skyrių.

Vilnius. Aficiarius Piatorinas nulėkęs 10 varstų nuo Vilniaus nupulė su savo lakstytuvu, pats kaž kokiū būdu išliko gyvas, bet orlaivis žymiai nukentėjo.

Šiauliai. Kanno gub. Steigiama antroji lietuviška saldainių dirbtuvė "Ruta". Įsteigėjais yra broliai Griciai. Miesto centre nupirkta didelės pletius su sodu ir gana erdvus namas patogus tokiai dirbtuvei užvesti. Sodne manoma padaryti vietos įvairiems publikos žaislams. Fabrikos vedėjas bus J. Gricius, per 20 metų tarnavęs chemikų garsiausiose Rusijos saldainių fabrikose.

Vienas žvilgsniais fabrika gerai bus aprūpinta.

Suvalkija. Šių metų vasarą ruošiamas Varšavos mokslo apskrities liaudies mokytojų kelionė į Šventąją žemę. Dalyvaujančiam kelionėje bus išmokėta 100 rublių pašalpos kelionės išlaidoms. Kelionė prasideš ir baigsis Varšuvoje ir truks 38 paras. Davus vyriausybei 100 rublių pašalpos, patiems mokytojams ten-gia primokėti po 25 rub. Tokius pranešimus Suvalkų gub. inspektorai išsiuntinėjo liaudies mokytojams, paragindami, kad sutinkantieji dalyvauti kelionėje tuojaus atsilieptų.

Tilžė. Prūsų Lietuva. Rytų pakraščio draugija Tilžėje laike savo susirinkimą. Oficialis draugijos kalbėtojas užsiminė ir apie lietuvių, išreikšdamas draugijos palankumą lietuvių tautai ir jos siekiams. Susirinkusiųjų buvo nedaug, tarp jų buvo būrelis lietuvių.

Leipalingis. Suvalkų gub. Kaimiečiai ūkininkai norėdami, kad jų arkliai būtų gražūs, Didįjį ketvergą veda juos maudyti. Šiemet vieno Miežoms kaimo ūkininko maudytas arklys, vėliau pastipo. Buvo vertas 140 rub.

Quebec, Kanada. Išsigelbėjusieji nuo skestančio laivo skundžiais ant nežmoniško jurininkų pasielgimo su keleiviais. Vienas belgietis pasakoja, kad jis norėjęs lipti į laivelį, kuriame jau buvo prilipusių jurininkų, jie jį ištu-mę lauk.

Boston, Mass. Čia baigiamas dirbti didžiausias sviete teleskopas, per kurį žiūrint mėnulis bus tik 40 mylių tolimo nuo žemės. Teleskopas svėrs apie 26 tons.

Washington, D. C. Oregon kongresmanas A. F. Laferly turį sumanyti, kad valdžia paimtų į savo rankas valdyti laivus. Jis pataria Jungtinėms Valstijoms sutaisyti naują laivyną kuris atsieitų į 800,000,000 dolerių. Jungtinių Valstijų gyventojai, jis sako, išmoka po 250,000,000 dolerių užrubežio viešpatijoms už vežiojamą amerikiečių išdirbimą.

Senatorius Lewis, neseniai inese į senatą bilių, kuriame leidžiama valdžiai valdyti 100 laivų.

Tarrytown. Turtingiausias sviete žmogus J. D. Rockefelleris sa savo sūnumi čia kenčia lyg kalėjime užsidaręs, apsiatęs sargais, ir niekur iš namų neišsidedamas, nes bijos kad jo prieštai neužmuštų. Nors ištikro jo prieštai daugiau yra išsvajoti neg tikri.

New York, Geg. 28 d. čia atėjo laivas Colon, kuris išplaukė iš Cristobal ir atvežė pirmąjį sin-tinį pervežtą Panamos kanalu. Laive buvo prikrauta 21,000 maišelių cukraus.

Tokio, Japonijoje. Mirė du žymiausi Japonijos diplomatai: Kokičio Mizuno ir E. Jamaza.

Londonas. Čia suarėstota prancūzė sufragistė už išdaužimą langų. Ją suėmus atrasta maišelis akmenų pridėtas. Jais buvo manoma, užtikro, dar keletas langų išdaužyti. Sufragistė nemoka angliskai, ir nesisako savo pavardės.

CHICAGOJE. Manę Chicago mokyklų "cen-zaus" užrašinėtojas užrašė rusų, nepaisant aiškinimų, kad lietuvis gali paeiti iš rytinės Prūsijos, iš vokiečių valdžios. Šitas "cen-zo" užrašinėtojas teisinasi, kad jisai gavo įsakymą iš Chicago miesto valdžios visur lietuvių užrašinėti rusais. Pabaigta kalba.

Mane užrašė rusų, užvožė knygą ir išėjo. Tai atsitiko apie 2 val. po pietų, geg. 28 d. 1914 m. Gerb. Petras Cibulskis, kuris greitai laiku išvažiuos į Armstrong Creek, Wis., atėjęs pas mane skundėsi apie tokį pat su juo pasielgimą.

Ar praėjo 1910 m. iškovotą cenzams paminėjimui lietuvių tautai vietą be jokio protesto leisime išdildinti?

Kur mūsų politikieriai advokatai, skaitlingos draugijos ir tautos apgynėjai!!! Man rūs reikėtų mūsų seimams telegrafuoti ir iš ten vardan visos mūsų tautos pakelti balsą, kad net Washingtone amerikiečių valdžia gir-dėtų.

Būkime kaip žydai! už visokias skriaudas šaukime viso pasaulio pagalbos. Bet šaukime, o šauksmu sužadinsime miegalius prie veikimo prie tautiškos sąžinės.

Su Lietuvos meilė.

Dr. A. K. Rutkauskas.

Geg. 24—26 Visų Šventų parapijoje buvo 40 valandų atliadai. Per visą laiką žmonių buvo pilna bažnyčia. Išpažinties priėjo viršūn 1000 žmonių. Vietos klebonui kun. F. Serafinui pagelbon atvažiavo daugelis kunigų iš Chicago ir kitų miestelių lietuvių parapijų. Iš viso buvo 16 kunigų. Pamokslus sakė kun. Kruša, Staniky-nas, Petraitis, K. Skrypkas ir A. Skrypkas.

Apveždos Dievo parapijos "L. V." skyrius 27 geg. minėjo 10 metų spaudos suakutaves. Tam tikslui parengė prkalbas. Kalbėjo Dr. A. Rutkauskas ir kun. F. Kemėšis. Pirmasis pažymėjęs neapkauniojamą spaudos vertę žmo-nių gyvenime, patarė remti rimtą tarnaujančią geriems tikslams spaudą, o nepalaikyti nešvarios, demoralizuojančios spaudos, kuria naudojasi šių dienų visokie tamsybių apštalai.

Antrasis gi būrodes spartu spaudos kilimą nuo jos graži-mo ir jos vaisius, išreikšė pagėidavimą, kad skaitytos susipratu-sių lietuvių vis didėtų ir didėtų. Vėliau nurodė, kad tinkamiausias būdas paminėti taip svarbų

(Seka ant 4-to pusl.)

NAUJIENOS.

Quebec, Kanadoje. Švento Lauerino upėje nuskendo vienas didžiųjų Canadian Pacific kompanijos laivas "Empress of Ireland".

Miglose ir degantių miškų dūmose beplaukiant kitas laivas prikrautas anglėmis pradurė Emperoso žoną taip baisiai, kad

DAILĖ POEZIJA LITERATURA MUZIKA DRAMA

ŠITAS SKYRIUS BUS DEDAMAS SYKĮ MĖNESYJE. AUTORIAI IR LEIDĖJAI, KURIE NORI SUSILAUKTI PAMINĖJIMO ŠITAME SKYRIUJE, PRIVALO PRISIŪSTI "DRAUGUI" DU SAVO RAŠTU EGZEMPL.

Giesmė į Šv. Kazimiera.

Zodiאי PRANO

Pavedu Lietuvos Vyčiams

Muz. A. POČIAUS

Neakubai

Šven-tas Ka-li-mie-rai mū-sų glo-bė-jau, šlaist-tus kaip
an-ge-las šventis jaun-i-kai-ti. Di-dis šven-čiausios Pa-
di-dis šven-čiausios Pa-nos pa-se-kė-jau.
Di-dis šven-čiausios Pa-nos, šven-čiausios Pa-nos pa-se-kė-jau.
nos pa-se-kė-jau, di-dis Pa-nos pa-se-kė-jau.
Vesk prie Ma-ri-jos Dan-gaus le-li-jos, o Ka-ra-

2. Josios galinga ingyk užstoja
Pas Jėzų Kristų žmonių atpirkė
Nuodėmių išmelsk visur išvengimą
Meldžiam mes žmonės,
Toks malonės
Savo globėjo.

3. Nuodėmės padėk išvysti baisybę
Bėgti nuo progų, kame nusidėjau
Gundinant, išmelsk tvirtybės dorybę
Gink nuo žabangų
Vesk mus į Dangų
Šventas globėjau.

APLEISTAS NAMAS.

Apleistas tas namas štai liūdi sau vienas:
Melanko jo žmonės, nors stovi prie kelio,
Tik vėjas subraškina kartais jo sienas,
Ar balsas paliečia slaptąsias paukštelio...
Nei dviosios gyvosios jame namatyti.
Taip nyku tenai, vien kapai tik vaidenas,
Vien tylą grabinę gali teklaušyti
Ir skundas, kaip šnabžda ten aržuolas senas...
Ir stovi tas namas likimo prispaustas,
Paskendęs liūdėsyje vis ką tai svajoja...
Ne vienas jau tinklas svajonių suauštas,
Atspėti bet sunku su kuo jis kovoja...
Taip bėga dienelės, taip slenka meteliai,
Taip gema, ir mainos, ir dingsta svajonės.
Atsiveria amžių beribių varteliai
Ir žūsta — pražūsta tos visos karionės!
Sutirpdina laikas net rūmus tvirkščiusius
Es plieno, granito šauniai padarytus;
Nusineša bangos jo norus švenčiausius
I nanjus, slaptuosius gyvenimo Rytus...
Vaidevutis.

MAKABILIUS.

Žydo monologas.

Nu, laba dien tamstoms! Ar jus manes nepažinate? Ui, aš geras žydelis nuog Mariampolės. Aš tik ką atvažiavęs iš "krajaus". Tę mane visi pažinojo. Tę turėjau didelį "kromą" alaus, porterio ir vyno. Reikia jums pasakyti (tyliau), kad mano Sorė moka padaryti labai gardų vyną. Gėseftas ėjo gerai. Tik štai vieną gražią dieną atvažiavo į Mariampolę, pfiu, kapucinas, tas, ką aš ilga barzda, tas pats, ką anuomet važinėjo po Ameriką; sušaukė visus gojus į bažnyčią ir pasakė, kad jie neitų gert pas nieko nekaltus žydelius. Gojai paklausė ir padarė didelį streiką. Visi žydeliai suriko gevolt! Suėjo į sinagogą porteriavo, sudėjo didelį pinigą ir gražiai prašė pono mazelinko ir gubernatoriaus, kad kapuciną užkarytų į klostorius. Kapuciną sumė, bet buvo jau pervėlu. Aš netekau karnio duonos. No, naujai užvesti geležį kromą, ar bent silkių ir pirių kromelį, bet gojai pasidarė savo a greise. Šorą, vardu "Žagrė". Nu, pasakykite pats, ar gražu ponams pardavinėti silkes ir pipirus? Gana to, kad aš turėjau dumti į Ameriką. Ir pasakysiu tamstoms sekretą (tyliau), kad neužilgo ėia į Ameriką atvažiuos visi žydeliai. Blogi dabar laikai žydeliams Lietuvoje. Su žydeliais turi reikalus tik dideli ponai ir visai kvaili gojai. Dagi žydiskoje karetkoje gojai nenori važiuoti įsitaist savo "makabilius".

Ar tamstos žinot, kas tai makabilius? Tai šoks didelis vežimas su langais, kurs bėga pats

be arklių. Dabar jų pilni plentai tarp Kauno ir Suvalkų, tarp Virbaliaus ir Vikiaviskio ir Mariampolės, tarp Šiaulių ir Raseinių.

Makabilius! makabilius! pasigyrę su savo makabilium! Ui, kas tas makabilius! Aš tamstoms pasakysiu, kad aš nevertas nei prasto žydų brikio. Tiesa, brikas nelekia, kaip akis išdeges, bet jam nei pages, nei sustos, nei apvirs. Jam nereikia nei konduktorių, nei kontrolierių, nei bileto, nei benzino, nieko! Jam reikia tik du arkliai ir botago. Sakysite kad arkliams reikia avių? Ui, kam tokie "žbitkai"! Ar neprisileg pilnos grabės žolės? Aut mene monas! Su briku važiuoti nereikia didelio pinigų, o sutilpti gali visa žydų veselija: su muzikantais, su krautininkais ir su tchurais.

Tai kam tas makabilius? Ugi tam, kad pinigą lupti iš nekalto keleivio. Su juom negali padaryti jokio gešto. Sykį man išpuolė važinoti į Kauną su savo Sore ir su dviem dukterais, visai poniškom "asabom". Prieinu aš prie makabiliaus konduktoriaus ir klausiu kiek jam reikės už ke turis "asabas".

— Šeši rubliai.

— Nu, aš jam sakau, kam tiek daug? Už keturis "asabus" šeši rubliai! Ai vai!

— Derėtis nėra ko, sako jis man, — keturiems pasażieriams reikia keturių bilietų po rublį penkiadėšimtis kapeikų, tai ir bus šeši rubliai.

— Nu, tai prašom man duoti tris bilietus.

— O vienas sau pamisliju, kam pirkti visą bilietą tokioms delikatomis asaboms, kaip mano dukterai, kad anos sveria tik pusę to, kaip aš.

Einame į makabilij, norime sėsti, kaip visi žmogai, o kiti pasażyriai susiraukė ir sako, kad ėia nėra tiek vietos. Nu, tai aš lendu po suolu, ant kurio atsėdė mano trys panaitės su plačiais sijonais.

Įlipo konduktorius, užtriubino į ožio ragą ir pradėjo važiuoti. Aš pradėjau biskį bijoti, kad tas chamas nepamatytų manes ir nepakeltų gevalt. Vos kvėpuodamas guli ir žiūrau plyšūka nuog sijonų, kas ėia bus.

Žiūrau pons konduktorius priejo prie mano damų, pažūrėjo į bilietus ir klausia:

— O kur dingę jūsų tėtė?

Visos trys mano leids suriko plonu balseliu, kad tatė nevažiavo, bet likosi Mariampolėje. Tai tardamos pasijudino, sukėlė padelkomis dulkės ir biesas įlindo man į nosį, kad turėjau nusišaudyti.

— Kas ėia ėiaudof? — klausia konduktorius.

— Tai aš, sako viena mano dukterų.

— Ji turi didelę slogą, sako kita.

— Kad aš kitur girdėjau ėiaudant, sako konduktorius.

— Pons konduktorius, tai mes nemeluojame! neužmiršk, kad mes ėsme delikatomis panaitės su akrybėlėmis, suriko visos trys.

— Vienok visgi prašau pasikelti nuo suolo, — sako tas storžėvis.

Panaitės ėmė ginčytis, bet visgi mano nelaimėi atsistojo.

— Na, prieteliau, parodyk bilietą, sako jis man saldžiai (ui kad jam taip jojo neprieteliai būtų saldys!).

Aš pasidariau tylus, kaip tas, kurs negali kalbėti, pasijudinau biskį, pasidarė man karšta, paskui šalta ir pasidariau negyvas.

Kas su manim buvo toliau, nežinau. Pabudau ir klausau, kad makabilius neina ir matau, kad jo nėra... Aš guli grabėje ir juntu, kad su manim negerai, kad aš negyvas. Padariau didelį lermą, kad mane užmušė ir apvogė. Bet niekas manes negirdi.

Mano laimei atvažiuoja plentų karetkas. Ar jūs žinote, kas tai yra karetkas? Ui karetkas, tai dešimtis, šimtų sykių geresnis daiktas, kaip tas biauzybė, a pfe, makabilius. Ui, joje neklausia, ar turi bilietą, joje gali pasiderėt, joje gali važiuot viduryje ir ant ožio, ant užpakalio ir ant rodyklės, ant viršaus, o jei nori, tai ir po apačia. Aš misliju, kad Nojus laivas nesutalpo tiek gyvulių, kiek karetkoje telpa žmonių visokio amžiaus ir tautų.

Ir dabar, nors pasażierių prisikimšę buvo, kaip bakčioje silkių, nors pamojau pirštu, karetkas sustojo.

— Joške, ar yra vietos? klausiu.

— Nėra, bet bus. O katra klesia važiuosi.

Mat reikia tamstoms žinoti, kad makabilijuje yra tik dvi klesos, o karetkoje visos trys. Taigi aš ir klausiu:

— O kiek atsieis pirmą klesą?

— Du rubliai.

— Ui vai, Joške, tai per daug! O kiek bus antra?

— Viens rublis.

— O trečia kiek?

— Pusė rublio.

— Niu, tai aš važiuosiu trečia. Bet man, Joške, kaip senam pažįstamam, padaryk vietą trečiojo.

— Gut! eik sėsk.

Atidarė dureles, o ten jau sėdi dvi panaitės, senas ponas ir studentas.

— Proše pana pasislinkti, ėia vienas ligotas žydelis nori atsieisti, sako Joške.

Gojai pakėlė iš pradžių didelį gevalt, bet Joške sako:

— Ui kad nenori važiuoti, tai gali išlipti ir eit pėkščias.

Paskui jis pavarė alkunėmis ir išspraudė mane į dviejų panačių tarpą. Ir tamstos pasakykite pats, argi man nebuvo smagiau anausti karetkoje tarp moterių, kaip drebėti makabilijų pop suolu? Nu, jos, žinoma, kreipė nosį nuog manes šalin, nes antisemit, bet ką man tai kenkia? Blogiausia tai tas, kad ir arkliai pasidarė antisemit, sustreikavo ir nenorėjo mus vežti. Bet Joške žino, kas daryt.

— Trečia klesia nulipt, užkomandavo jo jis.

Ir nulipo visi pasażyriai nuog viršaus ir užpakalio.

— Ja, ja, uždrožė arkliams per uodegą, bet tie vis dar streikuoja.

Antra klesia nulipt, užkomandavo Joške antru kart.

Ir išlipo visi, kurie mokėjo po rublį. O mes viduryje sėdim nosis užriete, kaip kokie ponai.

— Ja, ja, ir pradėjome krutėti vis greityn ir greityn ir... neužilgo mes pasivijome makabilij.

Ką? Tamstos gal netikite? Tikrai pasivijome makabilij. Ir kaip jo nepasivyti, kad jis sustojo ant vidurio plento ir nei nekrust! Jis nenorėjo eiti toliau, jam nulužo asis. Nu, ir pasakykite dabar patis, ar verta važiuoti su tuo praeiktu, a švarci jor, makabilium!

Skruzdė.

NE POLITIKOS PASAKĖLĖ.

Lekia sau plešrusis arelis, lekia, lekia, pagaliau tupia tarp uolų ties sakalo lizdu ir pradeda krankti:

— Vardan mano teisių klausyk manes...

— Ko nori? klausia sakalas.

— Noriu tave užmušti ir praryti, sako arelis.

— O kas tau iš mano pražuties?

— Koks kvailas klausimas ir kokia išsilavinimo stoka! Ankšta man gimtajame lizde, tai noriu užgriebti tavą, kad turėčiau kur patalpinti savo jaunėsiuosius sūnus; antra, vedu, vedu savotišką arelio politiką, kuriai kenkia tavaisi gyvenimas; trečia, kranksi kitokių balsu, kaip aš ir manes nemylė.

— Kalbėti kalbu tokiais garsais, kokius man Dievas davė, o mylėti tave už ką? pasakyk, mel-džiamasai!

— Tai menkniekis. Žinan tiek, kad turiu teisę užmušti ir praryti kiekvieną, kurs manes nemylė.

— Tai jeigu mylėčiau tave neužmuštum manes?

— O, kad tu mane mylėtum, tai pats noriai atiduotum man savo lizdą ir lyginai noriai leistum save praryti, kad mano asmuo galėtų truputį sustiprėti ir nutukti.

— Taigi šiaip ar taip neištrukčia nuo pražuties?

— Žinoma; bet mirtis iš pasišventimo atneštų tau daugiau garbės. Valandėlė tylos...

— Kas bus, kas nebus, o sakalas nepažūs...

— tarė pagaliau sakalas, bet pasakyk man mano mielasai, kas išmokino tave šiaip galvoti?

— Išgirdęs tai arelis užriete galvą ir tarė su pasididžiavimu:

— Prastuoli, argi to nežinau, kad aš angintas Krokuvoje, o lavintas Varšuvoje!

— Šiaip! tarė sakalas, tai mano viltis tikiai Dievuije ir truputį taip-pat savyje...

Iš H. Sienkeviciaus.

Skruzdė.

*) Senkeviciaus parašyta: Berlyno zoologijos darže.

DAR APIE KUN. TUMO KNYGUTĘ: "TEN GERA, KUR MŪSŲ NĖRA".

"Mokslėvio". No. 15—16 išspaudinta paminėtos knygutės kritika įžeidžia kun. Tumą ir pa-niekiną jo svarbų veikalelį.

Kritikuotojas nurodo, kad knygelė leista geru tikslu, bei blogomis ir neteisingomis priemonėmis paremta: juodiniu išievybės. Kokio tikslo dėlei rašytojas stengiasi pažeminti to veikalelio vertę? ar kad amerikiečių lietuvių buvis būtų pasileptas tiems, kurie neatvyksta paragauti šios laisvosios laimės.

Be kam kokia nauda gali būti, jeigu mūsų tautiečiai nieko nežinodami apie Amerikos buvį, taip akiai traukia į šią padangę.

Paklausk ranknešinio, rankpelnės, kur jiems geri... Daugiausiai girdėdavau tokių atakų: Nežinojau, kad tokia Amerika, nebūčiau niekaip važavęs, važavusi. Taip patvirtina ir praeitų vakacijų mano pastebėtas etetikas. Neseniai dar atvykę iš Lietuvos penki žaliukai vyrai, skaitūs kaip kvietkai, visi pas giminę apsigyveno vienoje vietoje, pagal ateivių paprotį: giminės prie giminių, parapijonai prie parapijonų laikosi iki prakmsta kalbos ir susipažįsta su apielinke. Todel nesunku yra, pažinus vieną, pagal tai spėti iš kur paeina visi draugai. Šie vyrukai buvo iš Sidlavo apielinkės. Patyriau, kad kiekvienas iš jų turėjo gabumus Lietuvoje: vienas gerai akmenis skalda, kitas sušūvas būvęs, trečias kalkių akmenis kalas; kitų dviejų jau nepamenu. Te-čia visi duonos iki valios turėję. Napasikalinę tuo, norėdami pralobti atvykę į Ameri-

ką, bet labai užsivylę. Jeigu būtų galima, sparnais lėktų atgal nes dabar geriau malonėtų akmenis Lietuvoje skaldyti, negu ėia geležinėje dirbtuvėje mašinose vietoje būti. Ir taip vienas iš tų vyrielių, sužadintas instinkto, nusprendė save gelbėti iš Amerikos laisvės. Nudavė ligonį, pasi-liko namie, draugai, giminaičiai išėjo į darbą. Jisai gi išplovė draugų skryneles ir surinkęs jų centus išvažiavo į gimtinę atsikvėpti Lietuvos oru. Draugai verkė neradę savo kruvinu prakaitu uždirbtų centų; kiekvienas iš jų turėjo norą kuogrečiau suriai grįžti į tėvynę, bet dabar turi vėl išnaujo kalti centas prie cento, o iš šalies girdi ir pajau-

kų: štai tau krauti pinigų, kuriais kiti naudojasi, geriau išsi-trauk rudžio, tai žinosi, kad tu pats juos suvartoji. Turi pri-prausti prie amerikoniškos lais-vės, nes ir šuo karias papran-ta nesispardyti.

Iš darbininkų proletarų pusės negirdėti papeikimų aprašymo lietuvių skriaudų, vargų ir buvio kun. Tumo veikalelyje. Tik pirmieji laikraščiai garšiai skambino, o vis tai del biznio, kad padidytų jų kuopos. Kai-kurie jau laikraščiai aiškiai išsi-taria, kad geriausia agitaciją vesti del padidinio skaitliaus na-rių, tai kreipties prie imigrantų globojimo, pasistengiant vien-kart pritraukti prie savų organi-zacijų. Taigi mesistebiu, kad pirmieji laikraščiai, turėdami tokį tikslą, žemina tiesą, paduotą knygelėje "Ten gera, kur mūsų nėra".

Be man labai stebina, kodėl "Mokslėvis" jė niekina. Kri-tikos rašo, kad jau penkti me-tai, kaip Amerikoje esąs, ge-

rai pasipažinęs su šio karš-tu buvin. Tečiau kun. T. per 90 dienų daugiau pažino žmonių padėjimą, negu kritiku-tojas per 5 metus. Matyt kun. T. interesavosi lietuvių padėjimu ir jų darbais. Jisai turėjo sa-vo uždutimi iširti išievių gy-venimą ir supažindinti savuosius su šios šalies buvin, taigi ir ėjo aplankyti dirbtuvių skerdyklų, mainų, salūnų ir pasilinksmini-mo vietų. Trumpu laiku jis pa-tyrė tai, ką kitas visą amžių gyvendamas Amerikoje neregės ir negirdės.

Jo vaizdeliai, paduoti knygutė-jie "Ten gera, kur mūsų nėra" taip teisingi ir natūrališki, kad man beskaitant net nuostabu da-kuroi, tarytum lyg žinodamas apie tuos dalykus rašo, kuriuose man teko būti liudytoju, tik ką vardu nepadauda. Visi vaizdeliai pa-duoti iš vardienių gyvenimo.

Išimant apie mainas, kuriose man dar neteko būti, visų kitų vaizdelių esu pats buvęs liudy-toju. Pagal mano patyrimus apie lietuvių skurdą kairiuose apielinkėse daug arčiau yra, ne-gu kun. Tumo paduota.

Per 10 metų kvėpuojų šios lai-svės oru ir nedvejojodamas sa-kau, kad geriau prisidūrėjau žmonių skurdui negu drangas kritikas. Aiškiai matyt, kad tas drangas neragavo Amerikos skur-džių duonos ir negyveno su jais sykių, tiktai gal kur su augštes-niais luomais.

Be ir tokios aplinkybės neiš-teisina draugo ignoracijos, nes lengvai galima buvo pastebėti iš laikraščių apie lietuvių kai-ku-ras apielinkes, kaip tai matyt iš praeitų "Draugo" agento pa-skaitų, keliaujant jam po lietu-vių apgyventus kampus; iš vai-

dy lietuvių moterų unijos prie-burdingierius; burdingierius prie-burdingierius ir t.t.

Man per 10 metų teko prisirinkti įspūdžių su įvairios pakrai-pos žmonėmis; darbo taip-pat ra-gavau visokio: dirbtuvėse, ant farmų, prie šipų lodavimo, pas-kiaus prie kriaučių. Čia jau pra-dėjau priprasti prie amerikoniš-ko būvio. Prisirašiau prie įvai-rių draugijelių ir net į du klubus. Turėjau ukvatos ir šokių eiti ir teatruose dalyvauti, o dar koki likusį vakarėlį nuykdavau į va-karinę mokyklą. Linksmas tada buvo laikas: jaunimas suėdavome, tai prie choro sugiedoti, tai vakarėlyje pasilinksinti.

Po kelių metų aš apleidžiau sa-vo draugus ir dranges ir grie-biausi mokslo. Kas gi dėjosi su mano draugais; pradėjo po-ruoties, bet, kaip kun. Tumas aprašo ne lygiomis poromis: amerikietis su storžėviais. Ne-ilgai trukus vada po vestuvių, net gyvybės pavojum grasina viens kitam ir tik su teismo pa-gelba aptilo vada: kaltesnė pu-ė eina į kalėjimą ant kelių metų, kita pasilieka liuos laisvės su-kuryje. Netrukus ir antras ma-no draugų pora parinko, bet tie žmoniškesni, negrasinasi pavojum gyvybei, bet tik kai-kuriuos daiktus pasiėmusi apleidžia vy-rą su mažu kūdikėliu ir iške-liauja su kitu meilnoties. (Pa-vardžių, nei miesto negrasinu, ydant neužgauti jų jautrių šir-džių: kaip pasiklojo, taip temie-ga). Bet eikim toliau. Kun. Tu-mas rašo, kad apsirinka daug lietuvių savo pasitikėjimais, plusdami į šią laisvą šalį. Tai tiesa. Praeitą vasarą iš mok-slainės paleistas nuykau į De-troit pasipelnę. Apisitojau pas lietuvių, labai geras žmonis. Laimingai dyklaikį leidžiau ir jaučiaus lig tartum prie tėvelių viešėjau. Užgandintas maniau, kad visas Detroitas gyvenamas padoriausiu žmonių. Neilgai truks turėjau savo nuovoką apie Detroitą perkeisti, pamatiau, kad tarp grūdų yra daug ir pe-ly. Praeitą vasarą atvyko ke-lios lietuvaits iš Lietuvos į De-troit. Bet ne visoms pasisekė laimūžę surasti. Viena atvažia-vus pas broį rado jį bedieviu be-sant. Mergelė susiprato esanti nelaimė, bet ką daryt? Paver-kus turėjo pasiduoti brolio nu-rodymams ir su koku tai be-tikėliu susiporuoti court'e be katalikiškų sakramentų. Kitas pavyzdys taip-pat negeresnis: vie-name oteij Detroit, radau jauną lietuvių vaikinuką dirbant, ir iš-siėnekus dažinojau, kad neseniai atvažiavęs iš Chicago: toliau kalbant apie lietuvių parapijų padėjimą pradėjo klysti kalboje ir ant galo prisipažino, kad prie jokios parapijos neprigulėjęs. Sa-ko iš Lietuvos atvažiavęs pas broį, kuris jau buvęs vedęs, bet jokio tikėjimo nepripažįstęs ir jam užgėnus lankyti bažny-čią; ir taip gyvendamas prie brolio per 4 metus apsispratęs. Taigi ar nelūdnas padėjimas?

Ištikro, negali niekas to už-slepti, kas yra bloga. Geri tau-tiečiai to nespės, bet aiškis, ydant pasisaugotų jo viengėnial nuo pavojaus.

Patariu perskaityti tą knyge-lę "Ten gera, kur mūsų nėra", kiekvienam lietuviui: broliui ir eselei, manantiems važiuoti į Ameriką: tada jie bus atsar-gesni ir žvaiesni kelionėje. O atvykusiems Amerikon nebus jiems svetimi to krašto būdai ir skurdas.

Tiesos mylėtojas.

LIETUVIAI SVETIMTAUČIŲ SPAUDOJE.

Prancūzų dienraštyje "Le De-voir" pasirodė ilgas straipsnis po antgalviu "L' Histoire De La Li-thuania" parašytas tūlo Moš-kučio. Pirmiausiai aprašyta Lie-tuvos Istorija ir jos didvyriai; kaip lietuviai kariavo su prie-

PASTABOS.

KAIRIOKŠIO SUMANYMAS GALI ĮVYKTI.

Lietuvių švietimo fondas, ačiū Dievui auga. Apėmusius mūsų visuomenę pesimizmas nyksta. Čia kalbame apie Lietuvą. Paskutiniuosius laikais su džiaugsmu pastebime, kad nuolatini laikraščių raginimai randa atbalsį. Ypač Suvalkijos "Žiburys" sukrato gaudyti pažadėjimus šimtinii. Viena kunigaikštienė Radvilėnė pažadėjo 2000 r. Iš viso "žiburiui", yra pažadėta 159 šimtinių, "Saulėi" 95 šimtinii ir "Rytui" 68. Jeigu prie tu pridėsim 32 šimtinii, pažadėti Amerikiečių ir paskelbti "Drauge", tai iš viso turėsime 354 šimtinės, arba jau daugiau, kaip trečdali. Dar turime 7 mėnesius laiko. Dar neukruto Amerikiečiai. Jeigu išviešiai uoliai paremtų šį sumanyimą, tuomet ir Lietuva intensyviau labiau savo duosnumo pajėgas ir sumanymas galėtų įvykti. Šiaip ar taip Amerikiečiams čia lemia turti svarbus žodis. Būtu pageidaujama, kad spauda kuoplausiai apsvartytų šį sumanyimą — būtent kaip pasekmę, kuriai ji įvykintų, kur ir kaip surašius pakankamą skaičių tu šimtinii. Mes atkreipiame dėmesį brolių amerikiečių į tai, kad "Rytas" ligšiol gavo mažiausia pažadėjimų. Tuotarpu jo reikalai yra didžiausi. "Rytas" tai mūsų tėvynės avangardas sergantis mūsų ryšus, kur nutautinimo pavojus yra didžiausias ir kur sutrauktos stipriausios pajėgos mūsų nutautinimo. "Rytas" sergėti ir kelia iš miego visos mūsų tėvynės sostinė — Vilnių, iš kurio ir dabar jau mūsų atgijimo ir kultūros stipriausioji srovė plaukia. Tad imkime ir širdį už vislabiau "Ryto" reikalus ir labiau tai draugijai savo šimtinės žadėkime.

DAR KARTĄ, SAKO, PAMEGINSIU.

Gerbiame Tananevičius nusprendė dar kartą sprauties ir susivienijimo organus. Jis apskaitė, kad pradėjus leisti dienraštį ir sumažinus savaitraštį, jam apsimokėsi duoti savo "Kataliką". Susivienijimo nariams, už pigesnę kainą, negu "Draugas" gali duoti ir štai pataria susivienijimui imti tą organą, kuris bus pigesnis. (Mat nabagai baisiai pigai pagal susivienijimo narių pinigų). O kad būtų aiškiau, kaip nieko vertas yra "Draugas" — 22-ais savo numerin. sieksimais rėdėmis ant pirmojo puslapio indėjo kun. A. Yanušo laiška, kuriame tas kunigas prikašioja "Draugo" administracijai betvarke ir žada savo parapijoje platinti ne "Draugą", bet "Kataliką". "Lietuvą" ir kitus laikraščius. Žinoma, čia nebūtų kuo nei šėtoties, nei nuliūsti. Kiek mes žinome visu, mūsų laikraščių administracijos pasitaiko klaidos, ir Tananevičius prieš kiekvieną seimą galės surasti bent vieną negudrų kunigėlį, kuriam pasiorės nors ir tokio būdu, kaip dabar kun. A. Yanušas, pasirodyti visuomenei. Ką gi, jeigu nežinoma, kas atsakytų į "Draugo" kritikas pastabas apie "Kataliką" intalpą (tas pastabas "Kataliką" radakėja kaž-kodel vadina "aforizmais"; mat nei tokius žodžius radakėja žino, tai gi nemanykite, kad ten bemoksliai sėdi), tai prisieina pasivaduoti nors kerštingu laišku ipykusio kunigo.

Bet visa tai nesvarbu. Dang svarbiau, tai tie patarimai, kuriuos mūsų gerbiameis biznieriis, paduoda seimo delegatams apie susivienijimą. Visus metus tylėjus apie mūsų susivienijimo reikalus, staiga prieš patį seimą "Katalikas" apreiškė tiek meliš susivienijimui, tiek giliai sujudinančio rūpesnio ir susivienijimo, ir jo narių pinigais, kad tik stebėkis. Vyrai, sako, saugokitės aus-mo ildą. (Lyg kas į tykotų pagriebti), nedidinkite algos sekretoriui! nebeužsidėkite jokių didesnių mokesnių, nes ir taip jau augstas mokesnis turite. Ir kaip čia, rodos, nesusiurindinsi, girdėdama tokius gražius patarimus. Čia "Katalikas" taip prašneko ir seimo delegatus, kaip Lietuvos valdniejui atsliepia tie, kurie priešini geriausius su-

manymanus: inkurti mokyklą, ligoninę ar ką kitą. Ir ten sodžiaus demagogai tokiais pat būdais stengiasi intinkinti žmones: neleiskite pinigų, sako, nes ir taip jau turime didelių mokesnių. Ir tas šaukamas dažnai pataiko į širdį. Vyrai mokyklų sumanyimą atmeta, o tuojau per kitą sueigą uždėda už geras magaryčias žydului pačtoriu tūkstantinę, arba raštininkui algos keletą šimtelii. "Katalikas" matyt, taip pat žiūri ir į mūsų susivienijimo seimę, kaip į girtą valstiaus sueigą ir už tą taip gausiai savo pigią demagogiją krečia. Tik pažūrėkime, prie ko veda "Kataliko" patarimai. Nedidinkite algos sekretoriui, vadinasi nesamdykite žmogaus, kurs vien susivienijimui dirbtų, vadinasi lai ir toliau susivienijimas bus iškrikęs be vadovaujančio centro, lai jis ir toliau bus apmireš, be gyvybės. Ar gi neaišku, kad sutauptant kelis šimtus, būtų padaroma sau tūkstantiai nuostolių? Nekelkite mokesnių, vadinasi nestiprinkite savo organizacijos, lai jos ateitis bus visuomet netikra, abejotina; lai ji ir toliau nebus legalizuota, nes be naujo mokesnių sutvarkymo (ypač pirmojo skyriaus) valstijos nesutiks susivienijimo legalizuoti. Štai prie ko veda "Kataliko" patarimai. Išrodė lyg "Katalikas" kalbėtų čia nusamdytas didžiausio mūsų susivienijimo priešo. Ar daug atsiras delegatų tarpe tokių, kurie duosis suvedžioji veidmainingo prietelio patarimais — parodysi artimoji šių dienų ateitis. Mes norime tikėti, kad seimo delegatai supras provokaciją ir pažins vilką avies kailyje.

KOVOKITE PRIEŠ IDĖJAS, NE PRIEŠ YPATAS IR KOVOKITE DORAI.

Žemas tai būdas-kabinietis ir žmonės, gaudyti ir piktai išnaudoti jų žodžius, manant tuo būdu pakenkti savo nemėgiamai idėjai. Mūsų visuomenėje išsidirbo net tam tikras tipas korespondento-šmeižiko. Pavadijime jį A. Booben. Booben'ui nepatinka kokia nors srovė, idėja. Nužiūrėjęs, kas tai idėja, daučia dirba, danų ji sekioti, gaudyti jo žodžius, darbus ir paskui šmeižti jį laikraščiuose, blaiviausiai visa iškrepiant, dažnai gi net iš pirmo išlaužiant, prasimanant. Ir tai darymas Booben'as yra giliai isistikinęs, kad jis tikrai svarbų ir naudingą darbą dirba. Bet kas išauklėjo pas mus panašius Booben'us. Gi pati mūsų spauda. Nepatinka, sakysime, kuriam laikraščiu kito laikraščio kryptys — užia ant jo redaktoriaus ir ima jo pavardę vaikioti su įvairiais gražiais priedais ir epitetais. Užėjo kunigas redaktoriaus aplankyti švietiško redaktoriaus draugo ir seminarijos laukų; juodviejų vedamieji laikraščiai dvi priešingas sroves atstovauja. Iškilus paskui ginčams švietiško redaktoriaus ir rašo: a, tu šloks toks kunige, tu pas mane užėjus tai ir tai sakei, to ir to klausėi, ką gi gera iš tavęs galime laukti? Didelės organizacijos sekretorius, bėgdamas savo organizacijos reikalus vėgi mano geriausius juos apginsius, jeigu išsikibsis, asmeni vedėjo laikraščio, kurs gina reikalus kitos organizacijos, ir jeigu prikalbėsias jam daug nemalonumų. Ir tam panašius pavyzdžių, mes daug sutinkame savo spaudoje. O Booben'ai tik žiūri ir klausosi ir paskui soka, žinoma, savo vadų pedomis. Jie dar toliau nučina, jie begėdiškai ima meluoti, prasimanyti ir visa tai del didesnės savo partijos naudos ir garbės. Muma tolosi, reikėtų mūsų apaudai rimtai pagalvoti, kaip čia užkurtus kelias tam savo rūšies "boobinizmui", kurs demoralizuoja silpnabūdžius žmones (k. a. aną A. Boobeną ir klaidina mūsų visuomenę).

PRILIPO OZKA LIEPTO GALA.

Skaitome laikraščiuose, kad Hoosick Falls'o, N. Y. lietuviai labai maloniai pavaišino socialistų kalbėtoją Perkūną (7 gegužės vakarė). Knetmet jis pradėjęs užgaulioti tikybą — emė ir išsėrė jam kailį, paskui išmetė iš salės. Mes griežtai papeikiame tokių kovos būdų su socialistais ir jų

kalbėtojais. Toks būdas yra ne-krikščioniškas ir nekultūringas. Geriausias ginklas kovos su tokiais prakalbomis, tai neiti, į jas, o tuo pat laikų organizuoti savo doras prakalbas, kurių naudai nesigailoti pagarsinimų ir agitacijos.

Tik čia norėtume pastebėti, kad Nemezida (keršto deivė) atsuko mūsų cicilikams savo kumštį. Ilgai jie bandė kantrybę lietuvių katalikų, savo žaunomis. Ir nepamokino jų nei aiškinimais rimtės spaudos, nei pabarimais prieteliu. Ir štai pasirodė nekultūringa kumštis, taip sakant: argumentum ad hominem (išrodymas, taikomas į žmogų). Nejaugi tas argumentas pasirodytų stipriausias, labiausiai intinkantis mūsų cicilikus?

Net jeigu ir taip būtų, lai lietuviai katalikai daugiau tokių argumentų nevartoja. Lai juos vartoja nuožmūs, nekultūringi žmonės.

DAR ŽODELIS PRIE P. A. B. STRIMAIČIO "SAIKAVIMO"

Nuo "Drauge" 22 num. tilpusio p. A. B. Strimačiuo atsakymo nėra kas atimti, nebent pridėti. Gerb. p. A. B. Strimačis "Tėvynės" 21 num., matomai, taip įsismagina, kad pametė visokį saiką.

Visųpirma, keistas "Tėvynės" redakcijos ir p. A. B. Strimačis supratimas apie S. L. A. apginimą. Susivienijimo, kaip tokiu, nieks nei nebendė, anot jų, atakuoti, taigi jo ginimas nėra reikalingu. Visa kalba ejo apie to susivienijimo organo pakraipą, kurį reikia pripažinti, katalikams nei kiek nėra prielanki. Vieton iš-parodžius "Tėvynės" beaiškumą ir parodžius tai darbų, "Tėvynės" redakcija savo peržvalgoje aiškiai stoji parapijų priešinke, pradėjo prikašioti tikėjamą veidmainiavimą, daug šnekėjo apie meilę, ir ją parodė vien tuo, kad kitus išpravardžiuojo. Nejaugi "Tėvynė" tai vadina apsigimimo pozicija? Jei ji taip manytų, tai parodytų tik dalykų nesusipratimą ir nežinojimą kokiame vežime randasi.

Matyt, prastas iš p. A. B. Strimačio matematikas. Atsitikimai su a. k. Radzevičium daugina ant tūkstančio, paskui tūkstantį vėl ant tūkstančio ir dar čia jo dauginime išsismaginas neapsistojas: daugina tol, kol nepadaro milijonus panašius "faktus". Atsiminus, kad Amerikoje lietuvių nėra nei pusės milijono (priskaitant vaikus), bus aiškūs jo skaitliuoti nemokėjimas, turint atydyto dar tai, kad tokie apgalvoti atsitikimai tēra tik kaip išėmimas.

Privedęs tuos milijonus "faktus" su pafosu suunka: "Na, ar jūs, kun. Kemėšis, Purėne ir ledgione, pamatėte bent valandėlę apie jūsus pačių tiems žmonėms padarytas skriaudas?" Ir pats tuojaus suskubo atsakyti: "Var-giai". Dievulė tu mano! Ir iš tikrųjų mano apie tai niekad nepamąstytas, nes, teisybė sakant, nebuvo nei prieštastis, nei reikalo. Bet perskaičius tokį p. A. B. Strimačio apkalbinimą, jau tikrai pamąstiau. Kiek mano atmintis daleidžia, perbėgau mintimi visą savo gyvenimą, savo darbus ir turį prisipažinti, kad tųkių žmonėms skriaudų niekad nēsu padaręs, neigi maniau padaryti. Esu tikras, kad ir gerb. kun. Kemėšis nėra panašiai skriaudų dasleidęs. Kas link "legiono", tai mintis labai neaiški, bet galiu tvirtinti, kad nei aš, nei kun. Kemėšis jokių "legionų" neturime. Tad ar negalėtų gerb. p. A. B. Strimačis tuos užmetimus atšaukti, kaip aiškų ir niekuo nepamatotą šmeižtą?

Atšaukdamas p. A. B. Strimačis padarytų, kad pas jį visgi dar užsiliko sąžinės, kad jis jos dar neprarado, o ir taip neteisina apkalbtųjų sąžinė būtų ramėsmė.

SPAUDOS KILIMAS PER DEŠIMTĮ METŲ.

Malonu apvaikšioti dešimties metų spaudos sugrąžinimo jubilėjų, nes tie 10 metų neuėjo mums dovana. Mūsų spauda tiek nužengė pirmyn, jog galim ma tik pasididžiuoti. Pagal

profesoriaus Volterio apskaitymo per šiuos 10 metų išleista daugiau knygų negu per tris šimtus metų prieš spaudos leidimą. Nuo šešiolikto amžiaus ligi 1904 metų išėjo Rusijos Lietuvoje 2208 knygos, o nuo 1904 ligi 1914 metų, per paskutinius 10 metų išėjo 2550 knygų skaičiuje 5 milijonų egzempliorių.

Toksai greitas pakilimas išleistių Lietuvoje knygų per šį dešimtmetį liūdi, kad lietuviai labai pasiilgo spaudos, kad pilnai suprato spaudintojo žodžio reikalingumą. Matoma tą pasiilgimą ir iš to, jog jau arčiau 1904 metų, tuo daugiau vis kasmet būdavo gabenama slapta knygų iš užsienių. Tai galima nuspėti iš to, kiek kuriais metais pasienio muitinės atimta knygų. Nuo 1891 ligi 1893 m. atimta tikrai 37 tūkstančiai 718 knygų, slapta gabentų per sieną; nuo 1894 ligi 1896 m. atimta 40 tūk. 335 knygos, nuo 1897 ligi 1899 atimta 39 tūkst. 24 knygos o nuo 1900 ligi 1902 metų atimta jau 56 tūkst. 182 knygos.

Greitas ir didelis spaudos kilimas per šį dešimtmetį matyti ir iš to, kiek šiandien eina periodinių leidinių (laikraščių). Jau nėra to luomo, to svarbesnio mūsų gyvenime reikalo, kurio neapripintų tam tikras laikraštis. Ūkininkams sodiečiams eina "Šaltinis", "Vienybė", "Aušra", "Viensėdis" — su įvairiais priedais ir skyriais. Darbininkai turi savo "Rygos Garsą", moters "Lietuvių", jaunimas ir moksleiviai: "Pavasari", "Ateitį", "Vainiką", "Šaltinėli". Mokytojai, liaudies švietėjams, leidžiama "Mokytojas". Dvasiškų reikalus aprūpina "Šv. Kazimiero Draugija", leidžianti ša-mę šiaip pamokinančių daug dvasiško turinio knygų, ir "Spindulys". Inteligentams eina: "Draugija", "Vairas". Galime pasididžiuoti ir tuo, kad spaudos jubilėjų apvaikšiojame turėdami ir savo dienraštį "Viltį".

Paduodu žinai, kiek daugmažia išleista katalikiškų laikraščių, kiek pasklysta egzempliorių nuo Lietuva per metus ir kiek atma kokiame vežime randasi.

"Šaltinis" spausdina 7,500 egz. — per metus 400,000 egz., leidimas atsieina 25,000 rub. "Vienybė" spausdina 7,500 egz. — per metus 400,000 egz., leidimas atsieina 15,000 rub. "Vištilis" spausdina 3,000 egz. — per metus 900,000 egz., leidimas atsieina 25,000 rub. "Aušra" spausdina 3,000 egz. — per metus 150,000 egz., leidimas atsieina 8,000 rub. "Rygos Garsas" spausdina 3,000 egz. — per metus 250,000 egz., leidimas atsieina 11,000 rublių. "Viensėdis" spausdina 3,000 egz. — per metus 70,000 egz., leidimas atsieina 3,000 rub. "Pavasaris" spausdina 2,000 egz. — per metus 5,000 egz., leidimas atsieina 3,000 rub. "Ateitis" spausdina 1,500 egz. — per metus 18,000 egz., leidimas atsieina 2,000 rub. "Spindulys" spausdina 2,500 egz. — per metus 65,000 egz., leidimas atsieina 3,500 rub. "Lietuvių" spausdina 1,000 egz. — per metus 12,000 egz., leidimas atsieina 1,000 rub. "Vadovas" ir "Draugija" spausdina 2,000 egz. — per metus 20,000 egz., leidimas atsieina 15,000 rub. "Vairas" — "Garnys" spausdina 1,000 egz. — per metus 12,000 egz., leidimas atsieina 1,000 rub. "Žiburys" spausdina 4,000 egz. — per metus 8,000 egz., leidimas atsieina 500 rub. "Šv. Kazimiero Draugija" leidžianti knygas 10,000 egz. — per metus 80,000 egz., leidimas atsieina 15,000 rub. "Žm. Kny-gynas" spausdina 2,000 egz. — per metus 15,000 egz., leidimas atsieina 2,000 rub. Viso eina 52,000 egz. — per metus 2,425,000 egz., leidimai atsieina 120,000 rublių.

Čia paduotosios skaitlinės, tiesės, nėra visai tikros, bet vis tik galima sakyti, kad katalikiški periodinių leidinių išėjimas apie 50 tūkst. egzempliorių; išskaitina jų Lietuvoje per metus apie pusantro milijono numerų, kurių leidimas atsieina daugiau 100 tūkstančių rub. Gana malonios skaitlinės.

Tikrai galima pasidžiaugti, ypač tuo, kad švietimo darbą pusiastengė per šį dešimtmetį patietė per rankas katalikai. Prieškatalikiškoji spauda — "Lietu-

vos Ūkininkas" su "Lietuvos Žiniomis" ir "Rygos Naujienomis" visi drauge gal leidžia apie 10,000 egzempliorių. Jei atsiminsime tai, kad revoliucijos judėjimas ypač buvo parankus prieškatalikams platinti savo raštus, jei atsiminsime ir tai, kad ištikrųjų buvo tarpas, kuomet susipratusioji visuomenės dalis buvo pakrypus į "pirmievių" pusę, tai suprasime, jog nemaža reikėjo katalikams padėti darbo ir piniginių aukų, kol užėmė tinkamą sau vietą mūsų viešame gyvenime.

Dar vienas dalykas pastebėtinas. Visi mūsų laikraščiai remiasi sodiečiais. Per laikraščius sodiečiai intraukiami į draugijinį ir visuomeninį gyvenimą. Jei palygintume lietuvius sodiečius su mūsų kaimynais lenkais, tai lietuvių skaitantį laikraščius, yra daugiau, palyginus su tokiu pat skaičiumi lenkų gyventojų. Tasai įsitraukimas sodiečių į visuomeninį gyvenimą padarė tai, kad mūsų viešajai reikalai pasidarė svarbūs visi tautai. Tik tuo galima išaiškinti, kad švietimo draugija "Saulė" galėjo išdrįsti statyti namus, kuriems reikia surinkti per pusantro šimto tūkstančių rublių aukų. Tik tuo aiškiau aš toki dideli spietimasi lietuvių ir draugijas, ypač švietimo, blaivybės ir vartotojų. Jei šiandien "Žagrė" daro 300 tūkst. rub. apyvartos metams, bei "Saulė", "Žiburys", "Rytas" surenka kasmet apie 40 tūkst. rublių su įstaigų išlaikymui, jei "Blai-vybė" Draugija įsteigia surinkti daugiau, kaip 60 tūkst. rublių kovai su girtuokliavimu, tai vis didelė dalimi spaudos nuopelnai.

Šį dešimtmetį galime pavadinti laimingų mūsų tautos gyvenime Duok Dieve, kad ir ateinančiais dešimtmetis nemažiau būtų brandūs mūsų spaudos darbais.

— "Šaltinis" —

(Pradžia ant 3-čio pusl.)

šais: rusais, vokiečiais XIII šimt-metyje. Ten pat išvardinti didžiųjų kunigaikščių vardai. Ant-rame straipsnyje aprašoma Lietu-vo su Lenkija susijungimas 1386—1840. Ten plačiai apvelg-ta lenkų įsigavimas ir Lietuva.

Trečias straipsnis, kur aiškiai nurodyta lietuvių vargai ir ken-tėjimai nuo lenkų ir rusų, ir lenkų įsigavimas ir Lietuva.

Toliau aprašyta lietuvių darb-štumas, organizacija, parapija. Kitame straipsnyje apiepišta lietuvių literatūra, vardai poetų ir kitų žymenių rašytojų: Duo-nelaitis, S. Daukantas, vyskupas Valančius, Maironis, Vaičiūnas, vyskupas Baranauškas, V. Ku-dirka, Vydnas, Jakstas, Lūdas Gira, Smetona, Žemaitis, Satrijos Ragana. Kitame vėl straipsnyje plačiai išgildinta lietuvių dailė, paroda Vilniuje, su pažymėjimu kaikiurių dailininkų vardų. Žmau-dzinavičius ir k. apžvelgti laikraščiai Lietuvoje, Prūsijoje, Amerikoje.

Pagirtinas tai darbas, kad mū-sų tautiečiai netik nesibijo lietu-vaiais vadinties ir lietuviškai kal-atiesina 1,000 rub. "Vadovas" ir "Draugija" spausdina 2,000 egz. — per metus 20,000 egz., leidimas atsieina 15,000 rub. "Vairas" — "Garnys" spausdina 1,000 egz. — per metus 12,000 egz., leidimas atsieina 1,000 rub. "Žiburys" spausdina 4,000 egz. — per metus 8,000 egz., leidimas atsieina 500 rub. "Šv. Kazimiero Draugija" leidžianti knygas 10,000 egz. — per metus 80,000 egz., leidimas atsieina 15,000 rub. "Žm. Kny-gynas" spausdina 2,000 egz. — per metus 15,000 egz., leidimas atsieina 2,000 rub.

Viso eina 52,000 egz. — per metus 2,425,000 egz., leidimai atsieina 120,000 rublių.

Čia paduotosios skaitlinės, tiesės, nėra visai tikros, bet vis tik galima sakyti, kad katalikiški periodinių leidinių išėjimas apie 50 tūkst. egzempliorių; išskaitina jų Lietuvoje per metus apie pusantro milijono numerų, kurių leidimas atsieina daugiau 100 tūkstančių rub. Gana malonios skaitlinės.

Tikrai galima pasidžiaugti, ypač tuo, kad švietimo darbą pusiastengė per šį dešimtmetį patietė per rankas katalikai. Prieškatalikiškoji spauda — "Lietu-

vos Ūkininkas" su "Lietuvos Žiniomis" ir "Rygos Naujienomis" visi drauge gal leidžia apie 10,000 egzempliorių. Jei atsiminsime tai, kad revoliucijos judėjimas ypač buvo parankus prieškatalikams platinti savo raštus, jei atsiminsime ir tai, kad ištikrųjų buvo tarpas, kuomet susipratusioji visuomenės dalis buvo pakrypus į "pirmievių" pusę, tai suprasime, jog nemaža reikėjo katalikams padėti darbo ir piniginių aukų, kol užėmė tinkamą sau vietą mūsų viešame gyvenime.

Dar vienas dalykas pastebėtinas. Visi mūsų laikraščiai remiasi sodiečiais. Per laikraščius sodiečiai intraukiami į draugijinį ir visuomeninį gyvenimą. Jei palygintume lietuvius sodiečius su mūsų kaimynais lenkais, tai lietuvių skaitantį laikraščius, yra daugiau, palyginus su tokiu pat skaičiumi lenkų gyventojų. Tasai įsitraukimas sodiečių į visuomeninį gyvenimą padarė tai, kad mūsų viešajai reikalai pasidarė svarbūs visi tautai. Tik tuo galima išaiškinti, kad švietimo draugija "Saulė" galėjo išdrįsti statyti namus, kuriems reikia surinkti per pusantro šimto tūkstančių rublių aukų. Tik tuo aiškiau aš toki dideli spietimasi lietuvių ir draugijas, ypač švietimo, blaivybės ir vartotojų. Jei šiandien "Žagrė" daro 300 tūkst. rub. apyvartos metams, bei "Saulė", "Žiburys", "Rytas" surenka kasmet apie 40 tūkst. rublių su įstaigų išlaikymui, jei "Blai-vybė" Draugija įsteigia surinkti daugiau, kaip 60 tūkst. rublių kovai su girtuokliavimu, tai vis didelė dalimi spaudos nuopelnai.

Šį dešimtmetį galime pavadinti laimingų mūsų tautos gyvenime Duok Dieve, kad ir ateinančiais dešimtmetis nemažiau būtų brandūs mūsų spaudos darbais.

— "Šaltinis" —

(Pradžia ant 3-čio pusl.)

šais: rusais, vokiečiais XIII šimt-metyje. Ten pat išvardinti didžiųjų kunigaikščių vardai. Ant-rame straipsnyje aprašoma Lietu-vo su Lenkija susijungimas 1386—1840. Ten plačiai apvelg-ta lenkų įsigavimas ir Lietuva.

Trečias straipsnis, kur aiškiai nurodyta lietuvių vargai ir ken-tėjimai nuo lenkų ir rusų, ir lenkų įsigavimas ir Lietuva.

Toliau aprašyta lietuvių darb-štumas, organizacija, parapija. Kitame straipsnyje apiepišta lietuvių literatūra, vardai poetų ir kitų žymenių rašytojų: Duo-nelaitis, S. Daukantas, vyskupas Valančius, Maironis, Vaičiūnas, vyskupas Baranauškas, V. Ku-dirka, Vydnas, Jakstas, Lūdas Gira, Smetona, Žemaitis, Satrijos Ragana. Kitame vėl straipsnyje plačiai išgildinta lietuvių dailė, paroda Vilniuje, su pažymėjimu kaikiurių dailininkų vardų. Žmau-dzinavičius ir k. apžvelgti laikraščiai Lietuvoje, Prūsijoje, Amerikoje.

Pagirtinas tai darbas, kad mū-sų tautiečiai netik nesibijo lietu-vaiais vadinties ir lietuviškai kal-atiesina 1,000 rub. "Vadovas" ir "Draugija" spausdina 2,000 egz. — per metus 20,000 egz., leidimas atsieina 15,000 rub. "Vairas" — "Garnys" spausdina 1,000 egz. — per metus 12,000 egz., leidimas atsieina 1,000 rub. "Žiburys" spausdina 4,000 egz. — per metus 8,000 egz., leidimas atsieina 500 rub. "Šv. Kazimiero Draugija" leidžianti knygas 10,000 egz. — per metus 80,000 egz., leidimas atsieina 15,000 rub. "Žm. Kny-gynas" spausdina 2,000 egz. — per metus 15,000 egz., leidimas atsieina 2,000 rub.

Viso eina 52,000 egz. — per metus 2,425,000 egz., leidimai atsieina 120,000 rublių.

Čia paduotosios skaitlinės, tiesės, nėra visai tikros, bet vis tik galima sakyti, kad katalikiški periodinių leidinių išėjimas apie 50 tūkst. egzempliorių; išskaitina jų Lietuvoje per metus apie pusantro milijono numerų, kurių leidimas atsieina daugiau 100 tūkstančių rub. Gana malonios skaitlinės.

Tikrai galima pasidžiaugti, ypač tuo, kad švietimo darbą pusiastengė per šį dešimtmetį patietė per rankas katalikai. Prieškatalikiškoji spauda — "Lietu-

vos Ūkininkas" su "Lietuvos Žiniomis" ir "Rygos Naujienomis" visi drauge gal leidžia apie 10,000 egzempliorių. Jei atsiminsime tai, kad revoliucijos judėjimas ypač buvo parankus prieškatalikams platinti savo raštus, jei atsiminsime ir tai, kad ištikrųjų buvo tarpas, kuomet susipratusioji visuomenės dalis buvo pakrypus į "pirmievių" pusę, tai suprasime, jog nemaža reikėjo katalikams padėti darbo ir piniginių aukų, kol užėmė tinkamą sau vietą mūsų viešame gyvenime.

tant turistų, tikrai 85 pasidrasina dasigauti Taboro kalno viršūnė. Vertė A. Matutis.

Naujos Knygos.

Moksleivis Amerikos Lietuvių R. K. Moksleivių susiv. organas. No. 18-19 (Balandis ir gegužis, 1914.)

Turiny: 1. Aidas: I draugas (Eilės). 2. Aidas: Išvažiujant iš tėvynės (Eilės). 3. Aidas: Malda (Eilės). 4. Purėnas: Pavasario mintys. 5. Mildos sūnus: Vakarų melodijos. 6. A. Matutis: Sugrįžus. 7. Pr. Jaznas: Dienelėi brėkstant. 8. Mildos sūnus: Vilnių aidas. 9. A. Ratas: Didvyris givačių dienoje. 10. Aidas: Draugui P. L. (Eilės). 11. Juras: Ir pragarų, vartai tavęs nepergalės! 12. Jonas Širvintas: Liūdna pasaka. 13. Aidas: ačiū (Eilės). 14. Kaukas: Pažinkime save arčiau. 15. A. Matutis: Mokykla ir Charakteris. 16. Pranas J. J.: Kodel mes privalome neužmiršti savo kalbos ir būdai josios palaikymui. 17. Stud. Iz. Gustukas: Žmonių liudijimas — pažinimo šaltinis. 18. Frank Crane: Žmogus vi-duje — parlamentas. Vertė J. Šas. 19. Alphonso. C. P. Bal-sas: Iš Vienuolyno. 20. J. N.: Apie socializimą. 21. Ale. Su Rus: "Mokytesni" (Feljtonas). 22. Nuvargęs moksleivis: Katalikų universitetas Washington'e. D. C. 23. Žinėlės. 24. Moksleivių laik-raščių apžvalga. 25. Bibliografija. 26. Keistutis: Pasirūpinkime "Moksleivio" fondu. 27 — 31 Smulkūs pranešimai.

Žinios ir faktai apie susivieni-jimą Lietuvių Amerikoje. Suran-kiojo V. K. Račkauškas. 1914 m. "Tėvynės" spaustuvė, 1914, pusl. 34.

(Nuo antro pusl.)

Lietuvai laimėjimą — reikia įvykdyti Kairiokšio sumanyimą, kad duoti spėkų trims svarbiausioms Lietuvai šviesiai draugijoms, tai: "Saulės", "Žiburio" ir "Ryto". Čia nurodė, kaip lengva amerikiečiams sušelpiti šis sumany-mas, ar draugija, ar šiaip pavienės ypatas bendrai sudėdamos po dalį sudarytų reikalingą šimting rublių. Žingeidu, kaip jauni "Vy-čiai" atsliepi ir šitą reikalą, vy-liuos, kad nedvejiodami parems.

Geg. 30 d. buvo Visų Šventų pa-rapijos pikninkas. Pikninkas buvo Garden Parko darže ir atsižy-mėjo tuo, kad nebuvo pardavinė-jami sveiginamieji gėrimai. Pa-sitaikius gražiam orui, žmonių daug prisirinko. Be šokių buvo dainos, kurias dainavo Visų Šven-tų parapijos choras vadovaujant A. Pociui, tautiški šokiai ir žais-lai.

Toks pikninkas parodo tai, kad ir be sveiginamų gėrimų žmonės gali linksmai laiką praleisti ir blaivais namo sugrįžti.

ATSKAITA IS KATALIKŲ MOKSLEIVIŲ VAKARO.

Pranešame, kad laike kat. mok-sleivių vakaro, atsituvusio 17 d. gegužio, 1914 m. Chicagoje: Isteigų išviso buvo \$106.73 Visokio prie vakaro išlaidų 59.65

Gryno pelno \$47.08 Likusis nuo vakaro pelnas pa-skirstytas sekantiesi:

Lietuvių Kolegijos fondan \$17.00 "Moksleivio" fondan 30.00

Prie progos tariame nuostųdį ačiū visiems prisidėjusiems prie viršmineto vakaro pasisekimo, o ypač poniam M. Jannauskieniui, p-lei E. Butrimavičiui

Sveikatos Skyrius.

Dr. A. L. Graičūnas.

Dr. A. L. Graičūnas mels noru duos atsakymus „Draugo“ skiltyje „Sveikatos skyrius“, kaip apsaugoti nuo ligų. Jau gu būtų stoka vėdinti, ar i kokius klausimus netikėti atsakyti per laikraštį, tai bus atskleidžia. Tačiau tik tuomet reikės prisijaukti adresas ir krasos ženkla. Dr. A. L. Gr. nestatys diagnozės ir neradys receptų pavieniams asmenims jų ligoje; todėl i tokius reikalavimus ne bus atskoma.

NAMAS.

Artinasi vasaros karščiai — tuo laiku daugiausiai skaičius mairių, ypač mažų kūdikių. Tai neprivalo būti, nes mes siūkiai matome, kad gamtoje tuo laiku viaskas atgyja, tvirtėja, žaliuoja — viskas gyvenis ir linksnis jūri, išmamt mūsų mažutėlius kūdikius ir padauginus vargus ir rūpesnius motinų, kurių asaros i šiltas lietus krapina ir vilgina mažutėlių kapus; ir ten kur jos mylimiausius kūdikius amžiniai išsiai, linksmai žaliuoja ir žydi gelele.

Motina, ar pasiklausė kada nors savės, delko taip yra, delko tavo mylimiausius kūdikius tapo beirides giltinės iš tavo globos išplėstas? Delto tik, kad nemokėjęi savo kūdikio sumanai pridaboti; delto tik mirė tavo kūdikis, kad tu nemokėjęi jo auklėti!

Tad čion nors trumpai noriu suteikti patarimą, kuris nurodys teisingesnius kelius auklėti tavo kūdikį ir šiek tiek nušvies prieštis ligų ir mirčių tųj mažutėlių.

Kiekviena motina privalo žinoti, kad namas yra tai gyvenimo centras (širdis). Iš to vieno jau atžvilgio yra svarbu, kad namas būtų toks, kuris suteiktų didžiausią progą ilgo gyvenimo, tiems, kurie jame gyvena. Tuo atžvilgiu namas privalo būti „švarus“.

Tai daroma ir nedelto, kad žmonės būtų bepaliovos prie darbo, bet delto, kad švariai užlaikytume namą, kuriame žmonės gyvena, lengviau būti švariais ir patiens tų namų gyventojams. Kad būtų švarias, kūdikiai reikalauja didelės motinų pastangos, didesnės neg užaugę žmonės, nes viena jie negali būti švariais, o kita ir neturi tiek supratimo, kad galėtų patis save apriūpinti.

Užlaikyti namus švariai yra tikras ir teisingas būdas ir netikras būdas. Tikras būdas yra labai lengvas ir nereikalauja daug laiko; netikras būdas tik pakelia dulkes iš vienos vietos į kitą. Dulks privalo būti nuimtos, o ne nudulkintos nuo apdulkėjusios vietos.

Idant išvalyti namus nuo prisirinkusių dulkių, atmint, kad tyras oras, saulės spinduliai, gera šluota ir minkštas drėgnas skuduris yra geriausi namų švarintojai. Niekada nešluostyk dulkių sausu skuduru, arba tam tikra iš plunksnų padaryta šluotele; visada vartok drėgną skudurį prie kurio dulks prilimpa. Šluok grindis drėgna šluota ar ba sudraskyk popieras ir šmotelius, sušlapink juos ir iššaršius ant grindų — šluok. Sudrėgnintas popieras sugers dulkes ir jos nekils tavo stuboje ir nei pačiai nei šeimynai nereikės jų gerti.

Virtuvės rakandai, šaukštai, puodai ir puodeliai privalo būti užlaikomi švariai gerai išplau- nant ir net išvirinant, nes maisto trupiniai ir viralu aptukę puodai greitai sugenda ir pasidaro nuodingi ir kenksmingi sveikatai.

Virtuvės kambaraitės, kur val- gimui rakandai sudėti, turi būti užlaikomi švariai ir tvarkoje. Tose kambaraitėse neprivalo rasti tokie daiktai, kurie yra nereikalingi ir nevertojami ir nors syki į mėnesį kambaraitė turi būti išmazgota ir išpiklyta karštu vandeniu.

Užvis svarbiausia, tai prižiū- rėjimas išmetų viedro, srutinės rynos (sinkas) ir toaletų sėdynės, kurios privalo būti knošva- riais užlaikomos. Karštas vanduo ir muilas yra tai geriausi pagalbininkai švarumą užlaikyti. Ir jei dar prie to pridėsi- me paprasčiausią disinfekcijos priemonę apkraptinti visas ne- švarias karnas ir sklepy grindis, srutinę rynos, išmetų viedrus ir toaletų sėdines ir tt. tai gali- ma pasiekti tuose namuose svei- kumo. Nes mikrobai tokiose vie- tose negali vaisintis.

Indų abrusėliai ar skuduriai, grindų skuduriai, šepečiai ir šluo- tos dažnai yra paliekami pilnai prisirinkusio nešvarumo, riebumo ir dulkių ir padėdami nuosaliai kitam sykiui be perlovimo. To- kima pavidale palikti daiktai yra tai pritraukimas mūsų ir kitų vabzdžių. Kada tik sustoję vartoti, visada nepatingėk ge- rai išplauti, išgrežti ir išdžio- vinti.

Perai arba mikrobai arba bak- terijos yra labai maži sutvėri- mės ir jų paprasta akimi nega- lima jų matyti. Jie randasi ore, dulkėse, ir maiste. Vieni jų yra nekalios rūšies, o kiti yra la- bai pavojingi ir kenksmingi mū- sų sveikatai, nes syki įsigavę į kūną išsukia ligą. Jei mes sa- vo kūną vienvaliai užlaikome tvirtu, sveiku ir švariu, tai nuo- tųj pavojingųjų mikrobų pavo- jus nėra toks didis, nes tvirtas kūnas atlaiko jų užpuolimą. Bet kaip veikiai mes šiek tiek susilp- nėjame kūnu, tai visada yra pa- vojus susirgti, nes susilpnėjęs kūnas negali atstovėti užpuolimo tųj baisy sveikatos priešu.

Beveik visi užkrečiamųjų ligų mikrobai įsigauna i mūsų kūną per burną ir nosis. Delto žin- pimas pirštų, žiūpiko, ar dėji- mas kokių daiktų i burną, ypač kurį prieš tai kitas asmuo lai- kė, yra labai pavojinga, nes mi- krobos burmon įsigavę, lengviai iš ten įsigauna i kūną.

Dulkės ir nešvarūs daiktai pa- doro namus nešvariais. Pavojin- gi sveikatai mikrobai daugiausiai gyvena dulkėse, puvančiame mai- ste, suterštuose drabužiuose, ne- švariuose puoduose ir abelnei vir- tojose induose ir šluokščių vie- duose.

Neprileisti mikrobų įsigauti ir vaisintis yra labai svarbus da- lykas. Juos nešioja dažniausiai visokie vabzdžiai ir gyvūliai, tad aišku, kad visokie skamariai, sku- durai, kurie pritraukia domą tų- jų vabzdžių ir tt. būtų savo vie- toje ir nesivolytų po žmonių ko- jomis. Musės ir uodai gali at- nešti mikrobų įvairių ligų, kaip- tai džiovos, drugio, šiltinės ir tt.

Musės vaisinasi mėšlyne. Jos suranda šluokščių ir išmėtų vied- rus, mėšlų kupstus, toaletus ir tt. Musės vaisinasi nešvarias vietas. Nuo šių nešvarių vietų jos at- skrenda i stuba, atrėpioja suter- štomis kojomis džiovininko skrepliavime ir užkrenda ant pagaminto maisto arba įskren- da rasalan ir ten nusiplauna, ar- ba užkrenda ant kūdikio žiū- piko, buteliuko su pienu, lupelių ir tt. Ir ten nuo savo koliajų pri- lipdo ligos perus. Inpuola ne syki pienen ir nusiplauna savo suterštas ligos perais kojales. Maistą, kurį musės dasilytėjo, o- kili prilipdyti tifoidaliskos ar ko- kios kitos svarbios ligos mikro- bus — ligos perus. Musių gaudy- mas tam tikrais indeliais yra ne- tik nešvarūs daiktas, bet ir la- bai pavojingas.

Uodai vaisinasi drėgnose vie- tose, balose ir mažose duobelėse, kur vanduo susirenka. Viena jų veislė nešioja druginę perus, o kita veislė geltonojo drugio pe- rus. Inkandimas uodo, ypač, jei jis prieš tai čiulpė žmogaus krau- vą, kuris sirgo drugiu, reikšia, kad jis užkrėtė drugiu.

Namų langai ir durys, priva- lo būti vieniū tinkliu ar la- tam tikrai padarytais iš reto an- dinio, ar vielos tinklo audinio, ar vielos tinklo rėmais ap- dengti. Vien delto, kad musės ir uodai negalėtų įsigauti i staba, o tyras oras vienvaliai inplauktų ir išplauktų gerai pravėdinan- mas.

Koks tik nebūtų maistas, pri- valo būti apdengtas ir, jei ga- lima, laikomas ledinyčioje (ice- box). Maistas laikomas pana- šių būdu yra šviežesnis ir svei- kesnis, neg maistas laikomas ne ledinyčioje ir neuždengtas. Gen- dantis arba pradendantis gesti maistas, ar tai bus vaisina, pie- nas, ar kas kitas, visada turi- savyje perus (mikrobų), kurie

užpuola mūsų kūną ir išsukia ligą. Kūdikiai yra ypatingai lin- kę greit susirgti pilvuko liga ir padaro tėvams daug širdgelos, vien tik del valgimo panašaus maisto.

Ledinyčia privalo būti syki į savaitę gerai išmazgota ir išpla- ta. Ir kas išsiličia tai tuojaus reikia paimiti ir gerai išlaušyti. Maistas genda labai greit, ypač vasaros laiku ir ledinyčio labai reikia žiūrėti, kad nesirastų joje sugedusio maisto dalių. Trube- lę, per kurią sutirpusio ledo van- duo varva, turi būti dažnai iš- plautas karštu vandeniu ir vidus ištrintas ant ilgo kotelio pritai- sytų šepetėliu.

Drabužiai turi būti laikomi švariai ir visa, kas yra plauna- ma, turi būti netik išplauta, bet ir išvirinta. Žlugtas nėra gerai išplautas ir nėra liuosas nuo už- krečiamųjų ligų mikrobų, jei jis nėra išvirintas. Karštis už- muša visokių ligų perus. Su- teršimas (suteptas daiktas) vi- sada ženklina ligos pavojų. Ypa- tingai drabužis privalo būti šva- riasias. Viršutinis drabužis tu- ri būti dažnai tam tikra dra- bužių šluotele ar šepetėliu nu- valytas ir pravėdintas lauke ant saulės spindulių.

Užvisgi svarbiausia tai rankų ir veido plovimas. Jis yra svar- besniu neg drabužių plovimas. Kūdikiai neprivalo prieiti prie stalo valgyti neplautomis ranku- tėmis. Pirm neg paims i rankas kokį valgomą daiktą, rankos tu- ri būti nuplautos. Nešvarios rankos gali užkrėsti švarų svei- ką maistą. Nešvarus pirštai ne- privalo dasilytėti veido, akių ir lūpų. Mes dažnai prilipdome mikrobų ant rankų nuo suter- šti ir nešvarių durų klingių, ra- kandų ar dasilytėdami prie ko nors nešvaraus. Visas kūnas ypatingai reikalauja maudynės ir sykis nuo sykio maudynės nuo nešvarumo.

Kūdikiai ir vaikai dažnai žai- dia nešvariose vietose. Jie daž- nai sėdi nešvarioje vietoje, ar tai ant gatvės, ar tai arti šiuk- šlių viedro kieme, kur randasi daugybė mūsų ir kitų vabzdžių. Maži kūdikiai dažnai nurupo- ja i tokias vietas, kur sėdintis žmogus išsiprovie skrepli, kur ne- švariais batais buvo atnešti ko- kie nešvarūs daiktai pilni mi- krobų užkrečiamų ligų.

Viešas puodelis vandenį gerti ar tai mokykloje ar geležinkelio stotyje, ar tai namuose, ar par- ke, kurį kas nors kitas pirmiau gal su išgedusia burna ar su pilna burna ligas gaminančių mi- krobų yra labai pavojingas. Jei iš tokio užkrėsto puodelio atsi- gersi, tai mikrobai turi labai ge- rą progą įsigauti i kūną ir už- krėsti ligą. Turėk savo puode- lį pagirdyti veikus išvažiavęs ant pikniko ar parkan. Labai pigiai gali nusipirkti iš popieriaus tam tyčia padarytus puodelius van- denui gerti. Tad įsigyk ir nešio- kis su savimi kišeniūje.

Labai yra svarbu žinoti kas užmuša mikrobų suteptuose ir suterštuose daiktuose. Tad už- mušimo priemonės, mes vadina- me „Disinfektantais“. Svarbiau- sias yra tai karštas verdantis vanduo, muilas ir saulės spin- duliai. Kiti disinfektantai yra tu nuodingi ir asmuo turi su jais gerai apsipazinti, kad galėtų sumanai jais pasinaudoti, o beto yra pavojinga juos laiki- ti namuose, kur randasi maži vaikai, nes jie gali paimiti ir su- simodinti.

Vienok borinė rūkštis (Acidum Boricum) gali būti pasekmingai vartojama ir laikoma namuose, kaip paprasčiausias disinfektan- tas. Yra tai balta granuliuota ar miltelių pavidale druska ir galima jos gauti nusipirkti už kelius centus kiekvienoje aptie- koje.

Svarais perkant, daug pigiau- s atsieina, neg perkant kas syk po truputį. Paprasčiausias būdas vartoti yra šis: paimk didelį stiklinį bu- telį, įpilk borinę druską, to- lians turėk atvirto tyro van- dens ir užpilk ant viršaus tos druskos; pripilk butelį pilną to- jo atvirto vandens ir kiek iš- tirsps tos druskos tame vanden- yje, tiek ir gerai. Laikyk bute- lį visada užkimstą, ir vanduo vi- sada bus tinkamas naudoti.

Kada ir kur vartoti tokį van- denį? — Visur. Jei kūdikis įsi-

plovė i pirštą, įpilk to vandens stiklan, pamirkyk švarų skudu- rėlį tame vandenyje ir aprišk pirštą. Jei akytės pradeda tra- kanoti, pamirkyk švarų skudu- rėlį įsipylus stiklan borinio van- dens ir išmazgok kūdikiui akytes. Jei nupuškai ar nusidreškei iki kraujo odą — paimk ir pamaz- gok tuo vandeniu.

Jei suvartoji vandenį ir dar ant galo dugno liko druskos ne- ištirpytos užpilk ir vėl atvirin- to vandens — suplak ir pasta- lyk tolesiam reikalui. Ir to- kiuo būdu parankiai turi nau- dingiausei ir sveikatai nekenkian- tį disinfektantą.

Žinant kaip švariai ir sveikai stubą ir namus užlaikyti, ne- sunku yra ir kūdikius nuo ligų apsaugoti: prižiūrint jo maistą ir švarumą. Kada dideli karščiai geriaus kad kūdikiai būtų neda- valgę, neg persivalgę, o ir val- gies (maistas) turi būti lengviaus suvirškinantis. Duok mažiau- mėsos, daugiau daržovių ir vai- sių tik kad būtų švarus, švie- žias maistas. O jei dar pridėsi atydos prie rėdalo tai yra ne- sunkinski jų šiltas sunkias ap- rėdalias, bet laikys lengviai, pus- nuogiai, liuosai ir vėsiai. Kū- dikiai bus sveiki ir linksni ir augs ne dienomis, bet valando- mis, ir motinai nereiks kapelio vilgyti asaromis, kad žolė ža- liuotų. Bus didesnė skalsa šei- mojy, nes tuos pinigų, kuriuos gydytoji ir graboriui užmoki, pati savo reikalams sunaudosi.

Užbaigiant turu būtinai pri- durti dar tai, kad miestuose, kur kiekvieną valgomą daiktą, turi- me pirkti, turime daboti, kad tas maisto kąsnelis būtų švariai už- laikomas tose vietose iš kur perki, kad būtų apdengtas ir gerai apsaugojamas nuo mūsų ir nuo žiūpinėjimo. Nepirk mai- sto iš tų krautuvų, kurios yra nešvariai užlaikomos, kur kiek- vieną daiktėlį moteris nešvariai apgnauzo pirštais pirm neg iš- sirenka sau nusipirkti.

Nesyki teko tūmyti, kur mote- ris palikus savo kambaryje už- krečiama liga sergantį kūdikį. bėga nenusimazgojus rankų, nei nepersirengusi drabužių i krau- tuvę ir ten žiūpinėja pusę krautuvę sudėtų valgomų dai- ktų iki už ketelį centų išsirenka keksukų sergančiam kūdikiui. Kiekvienas tos moters dasilytėji- mas prie valgomų daiktų prilip- dę užkrečiamos ligos mikrobų ir šviri motina vėliaus atėjusi nusipirkti keksų pusryčiui paga- minti savo šeimynai, sykiu su maistu parsineša namuosna ir už- krečiamos ligos mikrobų. Čia kaltė puola ant nešvaraus krau- tuvininko ir nešvarios pirmutinės moters. Tad aišku, kad netik privalai žinoti, kaip reikia šva- riai užlaikyti, bet ir daboti, kad ir kaimynas apie tai žinotų!

Dr. W. A. Evans sveikatos sky- riuje didžiausio pasaulėje lai- krašto „Tribune“ vasaros laiku ligų išvengti atkreipia visuomenės domą i musas. Manau čia bus ne- prošal ir lietuviams arčiaus su tuo susipažinti.

Mūsų sezonas.

Dabar yra laikas naikinti mu- ses. Oras pradeda šilti ir musės pradės nepoigo speriai veisties, taigi svarbu kad neleistų gyvu- ti žiemą išmirusiai musei. Ji yra motina didelio vasaros mūsų skaičiaus. Nužudymų ankstybą musę neduos prisiveisti milij- onams mūsų, kurios išsiperėtų iš ankstybosios.

Pagal New Yorko pirklių drau- gių pranešimą viena musė gali padėti 150 kiaušinių vienu kartu ir tai ji gali atkartoti penkis ar šešis kartus savo trumpame am- žiūje. Iš vienos poros mūsų, per vasarą gali prisiveisti tiek mūsų, kad užimtų 14000000 kubinių pė- dų vietos, žinoma, jei nei viena iš jų nepraztų vasaros laiku. Toji skaitinė rodo neapnakomą musės veislumą ir kaip reikalinga nai- kinti jas anksti pavasarį.

Kiekvienas turi kariauti prieš mūsų veismosi, nes jos yra did- žiausias ligų platintojos. Jos maitintasi spiaudalais ir išnešioja įvairias bakterijas, k. a. džiovos, vasaros negalių, karštinių ir k.

W. Scott Mathews, Illinoiso valstijos maistų komisijos narys namų savininkams, kurie nori su- mažinti mūsų padarytą blogą, štai ką pataria:

1. Nepirk maisto dalykų nuo pardavėjo, kuris atsisako naikinti muses.
2. Nepirk vaisių ar daržovių kurios neuždengtos sieteliu.
3. Nepirk iš pardavėjo, kuris viską atveža i namus neuždengta per gatvės ir gatvelės (alleys).
4. Nevalgyk šviežių vaisių jų nenuplovę.
5. Nelaikyk atmatų ir šiukšlių apie trobą.
6. Nepilk pamazgų arba nešva- raus vandens ant kiemo, nes jis masina muses.
7. Neleisk musėms nusileisti ant kūdikio.
8. Neleisk savo kaimynui už- miršti apie muses.
9. Neužmiršk pranešti vietiniui sveikatos užveiztojiui esant ko- kiam su musėmis atsitikimui.

„Naujienos“ garsina socialis- tų presos pikniką tuo, kad, gird, ten bus galima pamatyti „nesvie- tiško didumo žuvis“, „beždžio- niški šokiai“ ir tt. Prisimenant, kad prie to pikniko prisideda „Naujienos“ ir spėjant, kad ten bus „Naujių“ personalas, ga- lima visai nesistebėti: bus ir žu- vės, mėgstančios drumsti vande- nį, ir taip garsinami šokiai.

Pužas.

PEOPLES STOCK YARDS

STATE BANK

47ta ir Ashland Ave.
CHICAGO, ILL.

Padek savo sunkiai uždirbtą dolerį i Seniausį, Didžiausį ir Tvirtiausį Banką i vakarus nuo Stock Yord'je, kuri yra po globa Illinois Valstijos. Kapitalas ir surplus 600,000.00 Visas turtas 5,400,000.00. Čia yra laikomi Suvienytų Valstijų ir Chicago miesto pinigai. Patogiasia ir saugiausia vieta lietuviams laikyti savo pinigus.

Parduoda šifortas ant ekspresinių ir patavų laivų ant visų linijų ir parūpina nuo Rusijos konsulo pasportus. Priima taupinimui pingus nuo vieno dolerio iki didžiausio sumų ir moka už juos 3 nuokimtį metams. Išrandavoja apsaugotas nuo ugnies ir vagių skrynutes i kurias galima dėti pinigus, dokumentus ir kitus svarbius daiktus. Kaštuoja tik \$2.50 metams. Siunčia pinigus i Lietuvą ir i visas dalis svieto greitai, pigiai ir saugiai. Maito pinigus ant rublių, markių ir ant visų kitų viešpatyčių pagal bankavus kursus. Siųskite i Lietuvą pinigus per TELEGRAMĄ. Jeigu orite kad jūsų pinigai būtų i porą dienų priimti, tai pasiek per TELEGRAMĄ. Kaštuos tik \$1.50 už pirmą syki. Kiti sykliai, jeigu siųsite tai pačiai ypatai, kaštuos tik 60 centų nežiūrint kokią sumą siunči.

Skolina pinigus pirkimui ir statymui namų Chicago mieste. Perka ir parduoda namus ir lotus. Patarimus suteikia dykai. Kreipkitės per laiškus.

MŪSŲ JAUNIMAS.

VIENAM MANO DRAUGUI.

Iš kur Tu toks atsiradai?
Tu žemės turty nevaldai,
Pasaulio nemamai apglėbti,
Bet to juk negali paslėpti,
Kas iš mažens Tau Dievo duota.

Gili mintis, neišmatuota.
Sparnais padangėna ji kijo,
Savotišką ten veda bylą,
Žmonėms nežinomoj srityj.
Lengva, galinga ir sparti,
I laimės nulekia ji kraštą,
Naujoms sugrįžus jėgomis,
Ji rūpesnių išskirstys našta,
Ir sunkų vargą nuramins.
Grazios tai turtas. Nevaliosi
Minties nupirkti pinigais,
Nei pažadėjimais puikiais
Jos prie savės nepriviliosi.
Kame yra ta paslaptis,
Kad Tu matai, ko kits nemato?
Kad net kiekiausioji širdis
Prie darbo rimtojo suskato,
Tartum žavėte užžavėta?
Lyg magiškaja rykštele,
Pažadinai tą jautrią vietą,
Iš kur jausmai karštieji plaka,
Ir atsinaujina siela.

Juk nieko nauja neskelbi,
Tik žinomą nurodai taką
Ir juoju vesti sugėbi.
Bet ji taip moki padabinti,
Papuosti spindančiais ruožais
Senovės naują kvėpti mintį,
Kad žmogus trokšti idealo
Ir su kitais už jį varžais.
Mums linksma ir smagu begalo,
Kad didi dovana Tau duota —
Mintis gili, neišmatuota.

Eilininkas.

„LIETUVOS VYČIŲ“ KONGRESAS.

7-8 liepos, 1914 bus laikytas Jaunimo Federacijos vardu „Lietuvos Vyčiai“ kongresas, Broekton, Mass. Pagal „L. Vyčių“ konstitucijos, kiekvienas skyrius yra matyti darbus apvairinuktos do- rybe. Vienok mes veikiame ne- bi savos atstova. Atstovas pri- valo turėti savo skyriaus valdy- bos palidūjimą su parašu vietni- klebono ar šiaip artimesnio kunigo, bet jeigu toje apilinkė- je, kur randasi skyrius nėra jo- kio kunigo, tai pakanka vienos skyriaus valdybos palidūjimo. Svečiai bus priimami kaip pa- tarėjai. Taigi nuosirdžiai kvie- čiame visus, kaip kunigus taip ir svietiškus inteligentus, kuriems rūpi šviesėms mūsų tautos atei- jai, ir jos kultūra, nes tas viskas priguli nuo gero jaunimo. Vi- sus maloniai kviečiame dalyvau- ti šiame kongrese, nes turėsime iširti svarbių klausimų jaunimo reikaluose. Taip pat meldžiame gerbiausių kunigų ir visų inte- ligenų padėti platinti „L. Vy- čių“ organizaciją. Tverti ku- nigas, kur jų dar nėra, siųsti duo- kles i centro kasą ant kasieriaus vardo.

Su augsta pagarba,
Rašt. S. Bugnavičius.

„VYČIŲ“ REIKALAIŠ

Gerbiameji: — Jums rūpi svei- kas atbudimas mūsų numylėtos tautos, jeigu sujudo te vartytis laiklaidintą mūsų jaunąją kartą rikanč bendru ryšių „Liet. Vy- čių“ organizacijos. Linksma yra matyti darbus apvairinuktos do- rybe. Vienok mes veikiame ne- bi savos atstova. Atstovas pri- valo turėti savo skyriaus valdy- bos palidūjimą su parašu vietni- klebono ar šiaip artimesnio kunigo, bet jeigu toje apilinkė- je, kur randasi skyrius nėra jo- kio kunigo, tai pakanka vienos skyriaus valdybos palidūjimo. Svečiai bus priimami kaip pa- tarėjai. Taigi nuosirdžiai kvie- čiame visus, kaip kunigus taip ir svietiškus inteligentus, kuriems rūpi šviesėms mūsų tautos atei- jai, ir jos kultūra, nes tas viskas priguli nuo gero jaunimo. Vi- sus maloniai kviečiame dalyvau- ti šiame kongrese, nes turėsime iširti svarbių klausimų jaunimo reikaluose. Taip pat meldžiame gerbiausių kunigų ir visų inte- ligenų padėti platinti „L. Vy- čių“ organizaciją. Tverti ku- nigas, kur jų dar nėra, siųsti duo- kles i centro kasą ant kasieriaus vardo.

Bukime dar tvirtesniais, kaip ligšioliai kad buvome, nukreip- kime savo pastangas darbi ant „Vyčių“ dirvos, o pasekė vie- su didesniu gausumu džiūgins mus. Ar žinote, kad su kiekvie- na diena šimtus gauname pasekė- jų; dauguma prisideda prie mū- sų iš svyruojančių abazo, kurie pima nežinojo prie ko skeity- ties, o dabar virsta ištikimais katalikais ir patrijotais.

Brangūs „Vyčiai“, negaišuki- me brangaus laiko įvairiems šlamštams palaikyti, bet savo pradėtą darbą stumkime pirmyn. Rengkimės ant kongreso, kuris bus 7 ir 8 liepos Broekton, Mass. Darbuokimės labai tautos ir tė- vynės, o tuomet tik vadinsimės tikrais jos vaikais.

M. A. Norkūnas.

ATHOL, MASS.

Gegužės 24 dieną geriamam sutvarkymui „Vyčių“ aktyrius buvo parengtos prakalbos. Kad pobažnytinė salė buvo užimta ferų rengimu, todėl buvo pasam- dyta didelė salė.

Susirinko pilna salė žmonių taip, kad turėjo daug stovėti. Visų pirma choras, vargonininko A. Baromo vedamas padaina- vo tautiską dainą: „Lietuva tėvy- nė mūsų“, ką publika atsistojus išklauė. Paskui vietinis klebo- nas pasakė apie tėvynės reika- lus šiais laikais, kaip dabar vi- sos tautos atgijo, organizuoja- si taip ir lietuviams reikia ra- zinauti, bet kibi prie darbo, ypač jaunomenei. Ragino pa- mylėti savo kalbą, kurią ne- švėtimtaučiai mokslininkai su- mylėjo, mokinas ir įvedė sus- versitetuose; nes su jos pagalba galima daug dalykų išsiūkinti.

Ant galo paragono rašyties „Vyčių“ draugiją, apie ją gražiai pakalbėjo M. A. Norkū- nas. Po klebono prakalbos pa- sakė eiles: Magd. Andriulionytė „I Lietuvį“, Marijona Urbanu- tė „Gaila“, Anatolija Jasinskutė „Kur dienos tos“. Visos gra- žiai padeklemavo. M. A. Nor- kūnas karštai kalbėjo apie jaunimo užduotis šiais laikais, kada tikėjimo ir tautos priešai sten- gijasi jaunimą patraukti prie sa- vės, ištvirkinti ir padaryti iš jų tinkamą medžiagą savo siekiam, kaip tai: revoliucijos kelti ir visokiems ermdieriams daryti. Todėl lietuviams reikia subrusti, kad jaunimą suturtė nuo to ne- geistino apsiarėškimo, raginant prie pamylėjimo amatų, manskė- mosi ir kitų užsiėmimų, kaip lygiai prie padorių paslinksmi- nimų, o tam visam ir yra steigia- ma „Vyčių“ draugija. Užbaig- us kalbėti M. A. Norkūni pu- blikai ilgu rankų plojimu pager- bė kalbėtoją ir prijauktų jo su- manymams. Choras dar padai- navo: „Miskas užia“, „Lietuva brangi tėvyne“ ir „Rasiničių dainą“. Choras nors jaunas ir pirmą kartą iš gaidų dainavo, te- čiau gražiai pasisekė padainuoti. Publikai labai patiko. Buvo laikrie užmetinėjimai daryti

(Ska ant 6-to pusl.

RAULO SU KAZIU PAŠNEKOS

KAS ATŠITIKO ANT ŠV. NIEKADOS.

Šv. Niekados... Bet atsiprašau! Gal dar negirdėjote apie šventąjį tokiu vardu? Pasiškinsiu. Visupirma, Niekados nėra joks šventasis, juo nebuvo, neigi bus; nebent ant šv. Niekados, tai yra savo šventės dienoje.

Prisimena vaikystės dienos. Budavo užsispirti ko nors prašyti, maldauti, ir prašyti tol, kol galutinai nesulaukusi ramina-

čio atsakymo.

— Palauk, vaikel, šv. Niekados: tada gausi prašomąjį dalyką.

Pramokęs šiek tiek skaityti, visap varčiau kalendorių, žiūrėjau, skaičiau jį bent kelis sykų skersai ir išilgai, bet nei tokio šventojo vardo, nei jam paskirtos dienos neradau. Tada tik supratau, ką reiškia „Laud šv. Niekados“. Tos šventės nėra ir nebus, taigi, berods, nei laukti nėra ko.

Kaip ten nebūtų, o vienok taip nelaukiamoji šventė atėjo. Atėjo ji taip staiga, taip netikėtai, kad suirutė pasirodė didesnė, negu socialistų makaulė. Bėgiojimas, judėjimas virto taip dideliu, kad rodėsi žmonės patruks belakstydami. Mat, pasirodė, kad pas kvienu atsidaro visokių prižadėjimų, kuriuos jis temanė išpildyti ant šv. Niekados. Tad kiekvienam buvo rugiapiūtė.

Daugiausiai darbo turėjo daug žadėjusieji, bet niekados nemanantieji išpildyti tuos savo prižadus.

Reformos pasipylė, kaip iš gausybės rago.

Suvenytų Valsčių senosios partijos subruzo ne juokais. Tų partijų atstovai, tiek žadan-tieji priešrenkamiosiose kampanijose visokių žmonių malonių ir pagerinimų, bet po laimėjimui gal vos šimtinę dalį savo prižadėjimų užpildantieji, turėjo galutinai subruztai ir išpildyti tą, ką žadėjo.

Rusų valdžia nustojo viliojus liaudį savo retai kada išpildomais prižadais. Cirkulerai plaukė po cirkuleru ne vien viliojinkų pažadėjimų pilni, bet su teikiančiais liaudžiai visokių liuosybių ir reikalingų reformų.

Tas pats dėjosi ir kitose šalyse bei viešpatystėse.

Atsivėrė plačios kapitalistų kišenės, jų širdis suminkštėjo ir vieton šalto biznio, stropiai pradėjo rūpintis darbininkų buvimo pagerinimu, apsaugojimu darbininkų nuo nelaimingų atsitikimų.

Bet užvis turėjo vargo socialistai, tie visokių ant žemės linksmybių žadėtojai, neva darbininkų švietėjai, teorijoje nusikraustę užtarėjai, o praktikoje iš tų skriaudžiamųjų duoną valgantieji ir turtus sau kraunantieji. Reikėjo kaip nors tvirtai žadėtąjį rojų. Darė viską, ką tik jų negudrios galvos suteikė. Galutinai šiaip taip sulipdė. Bet tas jų „rojus“ nedalėikė nei va-

(Pradžia ant 5-to pusl.)

prieš „Vyčių“ konstituciją, bet buvo pasekmingai atremti. Tą vakarą prie „Vyčių“ draugijos prisirašė iki 90 narių. Paskui publikai išėjus, „Vyčių“ draugijos skyrius užsiėmė savo reikalais. Į valdybą paliko vienbalsiai išrinkti: pirmininku Dominikas Karoblius, pagalbininku Paulina Varabauskiūtė, raštininku Juozas Lašinskis, kasieriu Elzbieta Braškaitė; toliaus balsų dauguma kiti: protokolų rašytoju Antanas Grigaliūnas, maršal-

ka Antanas Nevedomskis, kasos globėju Jonas Tamašiūnas. Sumanyta prisidėti prie 10-metinio spaudos atgavimo paminėjimo, 5 Atholio draugijų rengimo, birželio 16 dieną. Į komitetą išrinkti: kleb. kun. Meškauskis, Dominikas Karoblius ir Antanas Dargelis. Nutarta kas paskutinį sekmadienį daryti mėnesinį susirinkimą ir po ferų sutaistyti kokią dieną pikniką su dainomis, žaislais ir tt.

Valio! mūsų Atholio „Vyčių“ skyrius. Valio! Valio!!! Linkime visokių pasisekimų.

Atholietis.

Blaivybės Dirva.

STOKIM NARIAIS PILNOSIOS BLAIVYBĖS.

Mieli broliai ir seserėlės! Užsiturėkim nuo degtinėlių. Ir nuo vynelio atsikratykim; Nes vagrai mūsų ir asarėlės. Visos paeina nuo arelkelės. Spaud jį mus didėi ir vargindina, Dorą, turtus mus suvis naikina. Gėrimai taipgi mus protą silpnina, Eda sveikatą ir amžį trupina. Tankiai prieš laiką kapuosi nugarę; Sergėk mus Dieve, nuo tokio tai maro! Stokim nariais tad pilnosios blaivybės. Dings tad tarp mūsų vargai, nedorybės. Laikraščius, knygas pradėkim skaityti; Tuoj mes pradėsime atsigavinti. Rasis tarp mūsų tikroji šviesybė, Meilė, dorybė, galinga vienybė. Būsime mes visi tada laimingi, Dievi, blaivybei per amžius dėkingi. Taipgi nuo rudžio užsilaikykim,

M. J. Urbonas.

Ketverge, balandžio 23 Jo Šventenybė Popiežius Pijus X priėmė Tartautinės Katalikų prieš alkoholines Sąjungos Pildomąjį Komitetą. Sąjungos pirmininkas Baron Rujis de Beerebrouck iš Olandijos perskaitė Sąjungos atsišaukimą, į kurį šventas Tėvas atsakė nuddingimu ir padaršimo žodžiais. Jo Šventybė inėjo į mel-džionių rumą, kame rado apie keturis šimtus Sąjungos narių, kurie turėjo Ryme kongresą, ir kiti du šimtai, kurie buvo iš įvairių viešpatijų, visus paragino uoliai darbuotis toje svarbiausioje diroje ir suteikė Apaštališką Palaiminimą.

PATVIRTINIMO LAISKAS.

Mūsų šventas Tėvas Popiežius Pijus X, kuris širdingai palaimino du šimtus meldžionių Tarptautinės Katalikų Priešalkolinės Sąjungos, prisako man išreikšti jums ir jūsų Sąjungai patvirtinimą ir dėkingumą kurį jis atjaucia priimdamas paliūdijimą jūsų pagodos ir tikro prielankumo Aukščiausio Ganytojas linki geros pasekmės prakilnioje kareje (crusadum), kurią jus vedat visame pasaulyje, pamatnotą ant Evangelijos principų ir tvarkomą autoritetu arba Bažnyčios valdžios Jis meldžia Dievą, kad teiktųsi palaiminti jūsų uolybei, kuri išreiškia kovodami priešais baisiausią rykštę, kuri baudžia žmonių kūnus ir sielas (dūšias), ir kuri atgabena su savimi tiek daug gamtinių ir moralių nelaimių. Laimindamas pasistengimus visų katalikų draugijų suvienytų su jūsų Sąjunga, šventas Tėvas laimina gerus norus visų, jūsų narių ir padaršina, kad išvertų savo gerbtinamę apaštalavime.

Popiežiai pastaraisiais laikais patraukė domą į tą baisųjį pik-tą, kurį jūs stengiatės pašalinti ir išreikšė reikalą umai toje diroje darbuotis. Provincijų Koneilijai, visų pasaulio dalių Vyskupai pakėlė trūkimo balsą ir sužadino žmonių sąžines. Sekdami juos vyrai tikėjimo, sąžinės, ir veiklumo, savo žodžiais ir pavyzdžiais įsteigė išganingą judėjimą katalikų Blaivybės organizacijose. O kaip naudinga yra nurodyti kokią tai pestilencija arba užkrati liga yra alkoholizmas ekonomiskose, moralėse ir gamtinėse veikmėse, padarant sunaikinimą asmens sveikatos, proto, sąžinės, ir liuosybės visąkas per jį yra mašinamą ir sugašinamą; per alkoholį šeimos naikinamos, kuriose darosi maištai ir netvarka; per jį draugija

naikinama, kurios svarbiausi reikalai nyksta. Užtaigi draugiškų darbų tarpe nėra kito svarbesnio reikalingesnio uždavinio už šitą. Taigi, mūsų Aukščiausiam Ganytojui patiks labai matyti Jūsų Sąjungą plečiant savo spėkas su steigimu naujų Katalikų draugijų. Jo Šventybė išreiškia troškimą, kad kunigija visur padaršintų šitą darbą draugiško naujo apsišvietimo ir susivaldymo, o kad jie patįs pasistatytų pavyzdžių kiekvienoje kovos dėje su šiuo piktu, kuris ypač kaikiuriose viešpatijose skleidžia tiek daug gėdos tikinčiųjų tarp. Bet kova neprives prie pergaltėjimo, jei nebus sustiprinta malda, sakramentais, ir abelna praktika prisiminimo: Jei Viešpats nepastatys namų, veltui darbas, kurie statė juos“. (Ps. CXXVI, I). Lai Jėzaus Kristaus Evangelijos šviesa apšviečia žmonių protus ir širdis, o toji pestilencija pasilik užpakalyje su savo pasekmėmis, kurią ji atgabena! Šventas Tėvas laimingai teikia palaiminimą jūsų Sąjungai ir visoms draugijoms iš kurių ji susideda; laimina jūsų Protektoriui, Jo Eminenciją Kardinalą Mercierių, kuris pasirodo vertu garbės sulaikyme alkoholizmo pažangos ir apmalšinimo jo priežasčių. Su mano asmeniškai gerais pritarimais ir visais mano linkėjimais jūsų didžiam ir šventam uždavimui, teiktis priimti, Tamistos, mano visišką Mūsų Viešpatyje užsitikėjimą.

R. Card. Merry Del Val.

Dabar rodos nieks illegalėtų abejoti ar katalikų Bažnyčia pilnai pritaria Pilnosios Blaivybės judėjimui.

K. P. S.

ESTŲ BLAIVININKŲ ATSIŠAUKIMAS Į MOTERIS.

Estų dienraštyje indėta sekan-tis atsišaukimas: „Moteris! Galvokite apie tas savo nelaimingas seseris, kurių vyrai nesirūpina apie savo šeimyną, bet vaikus ir žmonas priverčia badauti, kad patiems užtektų del alkoholio!

Galvokite apie tas savo nelaimingas seseris, kurios turi slėpties nuo vyro, kada jis svi-ruodamas grįžta namon, kad negavus mušimo!

Kova su alkoholiu yra kova ir už jūsų geresnę ateitį. Jus nedrįstate pasilikti šaltos štamė dalykė. Tverkimės darbo! Boikotuosime svaiginančius gėrimus šventadieniais, kovosime visoje žemėje su nedoru priešū alkoholiu

ir nepaliausime kovoje lig tol, pakol tas priešas nebus išvytas iš mūsų žemės už jurių, iš kur jį „kultūros nešėjai“ atnešė pas mus. Kągi jūs galite daryti šiam dalykui?

1) Motinos dabokite savo sūnus, kad nepradėtų jie gerti! Vaikus reikia sergėti nuo alkoholinių (svaiginamų) gėrimų kaip nuo ugnies! Jiems reikia nuo ankstybos jaunystės, dar motinos glėbyje, pasakoti apie girtuoklystės blogumą. Kada jie paaugėja, reikia juos aprūpinti raštais ir knygutėmis apie blaivybę. Gaila tik, kad mes tokių raštų dėl vaikų turime dar mažai. Reikės pasirūpinti ir apie juos. Blaivybės darbas jaunimo tarpe yra teisingiausias kelias kovai su alkoholizmu.

2) Mergaitės, darykite įtekmę į jaunikačius! Jus turite didelę įtekmę į vyrus, kaip jie ir patįs pasakoja. Jus nenujaučiate savo galės arba nenorite jos var-toti. Dauguma jaunų mergaičių visai šaltai žiūri į tai. Joms vis vien, ar kas iš jaunikačių geria, ar ne. Pakol jūs gyvenate nevedusiomis, jums vis vien, tai, bet pradėsite vedusiųjų gyvenimą ir tada bus jau pervėlai. Daug lengviau yra jums, mergaitės, dabar daryti savo įtekmę į jaunikačius, juos sergėti nuo gėrimo ir kreipti šalin nuo to slydaus kelio, atpratinti juos nuo gėrimo įpročio. Todel būdamas mergaitėmis stengkitės, kad jie atsi-sakytų nuo svaiginamų gėrimų! Imkite nuo jų blaivybės prisieką, nes jums apsisvedus bus už ko-turėtie. Būkite tame dalykė tvirtos ir nežengkite nei žingsnio atgal!

3) Moteris sujunkite visas savo pajėgas ir stengkitės kaip tik išgalite, kad paluosavus mus nuo girtuoklystės vergijos! Mėginkite vyrus palenkėti prie namų, tegu jie nesilięja smulkės draugu! Su meile galima pasiekt daug daugiau, negu piktu. Naudokitės kiekviena gera proga, nes tada jūsų paaikškinimai ras pritari-mą! Su piktu toli nenužengsite. Su tuo vyrus tik vejate iš namų į smulkę. Tikrai su meile viskas pasiekama. Sukruskite visos prie bendro darbo — sergėkite nemus ir šeimynas nuo alkoholio!

“R. G.”

AR ALKOLIS APSAUGOJA NUO LIGŲ?

Nors jau tiek kartų prirodyta, jog alkoholis labai kenksmingas sveikatai, pavojingas gerči ir sveikoms žmonėms, o jau sergan-tiems tai tikri nuodai, bet vis delto randasi žmonių, kurie tvir-

tina, buk alkoholis apsaugoja nuo nekurių ligų, ypač nuo ukrečiamųjų, pav. choleros. Žinoma, alkoholio mėgėjai suranda visokių priežasčių, anot priežodžio, „kas nori sunį mušti, tas ir lazda randa“.

Paklausykime ką sako gydytojai apie alkoholį. Iš 80 gydytojų mieste Bostone (Amerikoje) 75 tvirtina, jog alkoholis yra pavojin-gas sveikiems žmonėms ir yra priežastimi daugybės ligų. 45 gydytojai kitame mieste Ohio vien-balsiai tvirtina, jog alkoholis žmo-nėms visai nereikalingas; alko-holis yra priežastimi daugybės nau-jų ligų ir atnaušina senas li-gas, yra baisus nuodai, kurie nors pamažėl, bet tikrai gadina svei-ka-tą žmogui, kaip kiti nuodai. Tą patį pripažįsta ir Anglijos gy-dytojai.

Alkoholis prirengia dirvą užkre-čiamoms ligoms: cholera, džio-vai ir k. Apie tai liūdija siautu-si 1832 metais Albanijos mieste (Amerikoje) cholera. Iš 25,000 gyventojų mirė 336 iš 5000 visai negeriančių svaiginamų gėrimų mirė tik 2, o iš tokio pat skai-čiaus geriančiųjų mirė apie 80, iš 600 sergančių cholera kitame mieste New Yorke nebuvo nei vieno pilno blaivininko (abstinen-to), iš to galima išvesti, jog iš 100,000 sergančių cholera 40,000 vartodavo svaiginančius gėrimus. Alkoholis nusilpnina kūną, o nusilp-nintas kūnas lengviau pasiduoda užkrečiamoms ligoms ir greičiau būna jų paveiktas, negu kūnas blaivų žmonių.

Alkoholis yra priežastimi proto pamišimo. Iš 760 pamišėlių, Amerikos pamišėlių namuose 400 buvo nuolatiniais girtuok-liais. Aplamai sakant, alkoholis yra priežastimi daugybės ligų, ir net su saiku vartojamas kenkia sveikatai.

Gal kas pasakys, jog pažįstą žmonių, kurie nors ir labai geria, bet yra stiprūs, sveiki ir sulau-kia žilos senatvės? Tokių žmo-nių netaip greitai įveikia alko-holis delto, kad jų kūnas iš pri-ma! Su piktu toli nenužengsite. Su tuo vyrus tik vejate iš namų į smulkę. Tikrai su meile viskas pasiekama. Sukruskite visos prie bendro darbo — sergėkite nemus ir šeimynas nuo alkoholio!

Palyginkime vienodo amžiaus žmones blaivus su girtuokliais, o pamatysite skirtumą. Girtuo-klį visados pralenks abstinentas kaip stiprumu taip ir sveikato-je.

Tat kaip matom nuo ligų gali mus apsaugoti tik visiškas susi-turėjimas nuo svaiginančių gėri-mų arba abstinencija.

— Iš „Vienybės“ —

Pranešimai.

Melrose Parke, III. bus Misijos lietuviams italijonų bažnyčioje. Per tris dienas vakarais ir iš ryto bus sakomi pamokslai galiama bus eiti išpažinties. Kurie dar nesu-skubo atlikti velykinės išpažinties, tegul naudojasi šita proga!

Misijos prasidės ketvergė 4 d. birželio m. (June) 7:30 val. va-kare ir užsibaigs nedėlios rytą Šv. Traicės šventėje.

Gegužės 30 d., Dr. P. ir M. Sven. P. M. Raž. turėjo vakarą. Vakaras buvo Šv. Jurgio par-svetainėje. Vaidinta „Žilė gal-von — velnias uodegon“. Vaidi-no Lietuvių Jaunimo Ratelio ar-tistai. Vaidinta gerai. Žmo-nių buvo daug. Tik būtų gerai buvę, kad po trumpo vaidini-mo būtų vakaras praleistas blaivai, nes moteroms taip ir pritik-tų. Bet to nebuvo. Svaigina-mi gėrimai buvo pardavinėjami taip, kaip ir daugelyje kitų va-karų.

LIETUVIŲ ZECERIŲ DOMAI! Susitvėrė Lietuvių Zecerų Sąjunga Amerikoje.

Gegužės 25 d. Chicagoje susi-tvėrė lietuvių zecerų dr-ja var-du „Lietuvių Zecerų Sąjunga Amerikoje“. Mat, gyvenimas privertė ir juos organizuotis.

Į L. Z. S. A. kol kas prisirašė tik Chicago zecerai. Sąjungos įstatai bus išdirbti trumpu lai-ku.

Lietuviai zecerai, norintieji prigulėti į L. Z. S. A., kreipki-tės šiuo adresu: A. Juozaitis, L. Z. A. sekretorius, 3247 Emerald ave., Chicago, Ill.

„DRAUGO“ AGENTAMS.

Visų „Drango“ agentų ir pa-vienių numerių pardavinėtojų prašome prisistie atskaitas kas mėnuo. Tie, kurie gyvena ne Chi-cagose mieste, neparduotus nume-rius teiksies sugrąžinti vieną kar-tą į tris mėnesius.

„Drango“ Adm.

TAUTIEČIAI! PLATINKI TE TAUTOS FONDO ŽENKLELIUS IR ATVIRLAISKIUS!!

Redakcijos Atsakymai.

Paul Niurkai. Netinka.
Berzo Lapelii. Labai mums būtų malonu talpinti tamtos raštėlis, bet truputį pavėluote. Panašią žinią mums pranešė kitas mūsų bendradarbis ankščiau. Eiles peržiūrėsime. Rašykie mums dažniau. Ačiū už linkėjimus.
Jurgiu, Zetai, Parapijonai. Tamstų raštėlius gavome. Peržiūrėsime.

Apgarsnimali.

ISGELBETAS.

Mės aprašėjomė sekantį laisvą iš Mr. Jos. Vodiška apie jojo mažos dukters išgelbėjimą. "Ma-no penkių metų dukterė kentė gan ilgą laiką nuo skilvio ir vidurių ligos. Aš užsčiau dvi bonkas Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elikairo ir tuom išgelbėjau savo mergaitę. Su pagalba, Jos. Vodiška, R. F. D. No. 2, Swartz Creek, Mich.". Tai rodo greitą rigerą Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elikairo veikimą kai-kuriose skilvio ir vidurių ligose. Jisai yra labai gera karčių žolių ir puikios raudono vyno kombinacija, kuri parodė daugelyje atsitikimų savo nuopelnus ir kurių mes galime sažiningai patarti. Tasai vaistas išvalys ir sustiprins kūną. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 133-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Persalimuose trinkite kaktą ir krutinę Trinerio Linimentu. Pa-bandykite jį kiekviename skau-dėjime.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

Susiv. Liet. Rymo-Kat. Am. Valdybos antrašai:

Prezid. — Viktoras Lapinskas, 601 W. Mahoney ave., Mahanoy City, Pa.
Vice-prez. — J. Krušinskas, 59 Ten Eick st., Brooklyn, N. Y. — 458 Main st., Edwardsville, Wilkes-Barre, Pa.

Sekr. — J. S. Vasilas, 112 N. Greene st., Baltimore, Md.
Kasos Globėjai: Martynas Kadzė-wskis, 2118 W. 20th st., Chicago, Ill. M. Mikulas, 3666 Richmond st., Philadel-phia, Pa.

Knygūs — Kun. S. J. Struckus, P. O. Wanamie, Pa.
Dvas. vadovas — Kun. J. Domėjus, P. O. Minersville, Pa.

"LIETUVOS VYŲ" CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI:

Pirm. N. A. Norkūnas, 166 Mel-rose st. Montello, Mass.
Vice-pirm. A. Jankauskas, 131 E. Merrimack st. Lowell, Mass.

Raštininkas S. Bugnaričius, Box 251, Lewiston, Me.
Išdininkas Ch. Urbonas, 261 W. Broadway st., St. Boston, Mass.

Kasos globėjai: St. Mačulis, 185 Chesnut st. Lawrence, Mass.
Agota Simanoniūtė, Lawrence, Mass.

Dvasiškas vadovas kun. Jusaitis, Lawrence, Mass.

Antrašai Administracijos Draugystės, šv. Kazimiero Kar. (ant Town of Lake).

Pirmininkas — V. Paukštė, 4304 So. Wood st.,
Vice-pirm. — A. Mikalauskis, 1660 W. 47th st.

Rašt. — L. Abaravičius, 4338 So. Hermitage ave.

Knygvedis — Jonas Cerniaus-kas, 4459 So. Wood st.,
Išdininkas — Kazimieras Vana-kas, 4351 So. Wood st.

Organo Užveidėtojas — J. J. Palekas, 1802 W. 46th st.,

"Motynėlės" valdybos nariai, Pirmininkas — Kun. V. Varna-giris.

231 S. 4th st., Brooklyn, N. Y.
Raštininkas — Kun. M. A. Pan-kauskas.

443 Park ave., Bridgeport Conn.
Kasos Globėjai: Martynas Ka-dzėwskis, 2118 W. 20th st., Chi-cago, Ill., M. Mikulas, 3666 Rich-mond st., Philadelphia, Pa.

Knygūs — Kun. S. J. Struckus, P. O. Wanamie, Pa.

ADRESAI P. BLAIVININKŲ SUSIVINIJIMO.

Pirmininkas — Rev. A. Briška, 4557 So. Wood st., Chicago, Ill.
I Vice-pirm. — J. Aleksa, 658 W. Saratoga st., Baltimore, Md.

II Vice-pirm. — Miss A. Rum-baitė, 4608 S. Wood st., Chicago, Ill.

Dvasiš. vadovas. — Rev. P. Sau-rusaitis, 46 Congress ave., Water-bury, Conn.

Sekretorius: — J. V. Kovas, 21 Congress ave., Waterbury, Conn.
Kasierius: — Rev. V. P. Kar-kauskas, 46 Congress ave., Water-bury, Conn.
"Blaiivyb. Dirvos" redaktorius, Rev. J. J. Jakaitis, 41 Providence st., Worcester, Mass.

Lietuvių Katalikų Federacijos Centro Valdybos antrašai:

Prez. Rev. J. Misius, Box 253, Elsworth, Pa.
Vice-prez. Rev. F. B. Serafinas, 10806 Wabash ave., Chicago, Ill.

Sekr. Rev. A. Jurgutis, P. O. Box 105, Export, Pa.
Kas. B. W. Washner, 1514 Corson st., S. S. Pittsburg, Pa.

Kasos glob. Rev. S. J. Čepana-nis, 318 Fourth ave., Home-sted, Pa.

Kas. glob. P. V. Obicunna, 22 and Corson st., S. S. Pittsburg, Pa.

Liet. Im. Dr. Jos. Cent. Valdybos Antrašai:

Prez. St. Jankus, 350 Newark st., Hoboken, N. J.
Vice-prez., Kaz. Vaškevičius, 184 New York ave., Newark, N. J.

Išdin., P. Vaičieliūnas, 38 Far-ley ave., Newark, N. J.
Rašt., A. M. Stanelis 49 War-wick st., Newark, N. J.

Visuočiuose susiėsimuose kreip-kitės prie raštininko.

"DRAUGO" AGENTAI.

Paduodame žmonai surašyti mu-ry laikraščio agentų, pas ku-riuos gerb. "Draugo" skaityto-jai bei prenumeratoriai gali už-sisakyti "Draugą" arba atnau-jinti prenumeratą.

CHICAGO, ILL.
Kun. Ambrozaitis, 2323 W. 23 Pl. Dradzauskas, Juozas 10806 Wabash ave. Domijonaitis M. J. 903 W. 33rd str. Galiminas, Dominikas 6004 S. State st. Juca, Vincas 3252 S. Halsted st. Kun. Kazakas, 1644 Wabash ave. Kun. A. Petraitis, 8901 Saginaw ave. J. J. Polekas, 1802 W. 40th str. Simutis, Leonardas, 717 W. 18th st. Gaizauskas, V. 10759 Michigan ave.

BROOKLYN, N. Y.
Balauška, Matas 119 Grand st. Juozapavičius, Baltas 223 Berry st. Kvedaras, Antanas 213 So. 4th st. J. Raudonaitis, 840 Grand str. Strumskis K. Duffield str. Kun. Petkus N. Y. str.

NEWARK, N. J.
Brazauskas, J. 202 Jefferson st. Jucys, Petras 105 Warwick st. Leščinskas, Walter 196 New York ave.

CAMBRIDGE, MASS.
Baranaukas, A. 49 Union st. Vaisauskas, Antanas 28 School st.

WATERBURY, CONN.
Buškus, Boleslavas 866 Bank st.

WORCESTER, MASS.
Čižauskas, Jonas 13 Warverly st. Paltanavičius, M., 15 Milbury, St.

St. Charles, Ill.
Kun. Course, Robert

EXETER, N. H.
Rabovičius, V. 16 Myrtle st.

CICERO, ILL.
Kun. A. Ežerskis, 1506 S. 49th Ct.

KENOSHA, WIS.
Kun. Gadeikis, J. A. 65 Milwaukee ave. Stankus, P. 908 Middle str.

MASPEETH N. Y.
Grazulis, Jurgis 88 Clinton ave.

SILVER CREEK, PA.
Gudaitis, Antanas

LOWELL, MASS.
Kun. Jakaitis, A. 94 Bradford st. Jankauskas, J. 131 E. Merrimack st. Skusevičia, Tamas 40 Chantillon st.

MONTPELIER, MASS.
Juška, Vincas 129 Melrose st.

NORWOOD, MASS.
Pieža, Jonas 569 Pleasant st. Jarusevičia, Jonas 1048 Washington st.

BOSTON, MASS.
Valiukonis, Petras 261 Broadway Svagždis, Leonas 261 Broadway Mikalauskas, Povilas 248 4th st.

ELIZABETH, N. J.
Steponavičius, Jonas 214 Ripley Place

BALTIMORE, MD.
Pantienius Juozas 722 Lexington st.

NEW YORK, N. Y.
Navickas, Jonas 32 Dominick st.

BRIDGEPORT, CONN.
Saulėnas, Jonas 41 Johnson st.

HARTFORD, CONN.
Kneizis, Antanas 41 Capital ave.

NEW BRITAIN, CONN.
Kun. J. Zebria, 396 Church St.

NEW HAVEN, CONN.
Kamantauskas, Petras, 145 St. John t.

PHILADELPHIA, PA.
Miškevič, J. B. 2135 Sarah st. S. S. V. Petinas, 416 N. Marshall st.,

PITTSBURGH, PA.
Miškevič, J. B., 2135 Sarah st. S. S. P. Zaveckas, 425 Parson str.

CONNETT, PA.
Laukosis A. P. O. Box 5 Seb. County

WILKES-BARRE, PA.
Kun. Šampinskas, 190 S. Meade, st. J. Stulgaitis, 122 S. Meade str.,
GIBRARDVILLE, PA.
Kun. Pr. Augustaitis, St. Vincents Rektori.

WAUKEGAN, ILL.
Kun. Zakauskas, 1232 S. Lincoln st.

ATHOL, MASS.
Jonas E. Karosas, Lithuanian Store

BALTIMORE, MD.
Vasiliankas, J. S. 112 Greene st. Kvietkus Simonas 316 Earp str.

B. ST. LOUIS, ILL.
Petravičiūtė Ona 1133 N. 13 th str.

PITTSBURGH, PA.
Liet. Knygynas, 72 N. Main str.,
CLEVELAND, OHIO.
Kun. J. Halaburda, 1389 E. 21 str. M. Simonis 1383 E. 30th str., P. Sukis, 2118 St. Clair ave.

INDIANA HARBOR, IND.
R. B. Yasulis, 3604 Deodar str.,
Lawrence, Mass.
Ramanauskas, A. 101, Oak st.

KELIAUJANTIS AGENTAS.
Aleks. Jurgelavičia iš Cicero, Ill.

PAIEŠKOJIMAI.
Aš Mikas Jaskučiūsis iš Trakiškių k., Staropolės pav., Suvalkų gub., ieškau savo draugo Petro Petkevičiaus, jau 5 m. kai Amerikoje. Turia labai svarbų reikalą ir jis pats ar kas apie jį žinoje praneškite šiuo antrašu: Mikas Jaskučiūsis, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Ieškau Jurgio Linkevičiaus, Sidla-vo par., Kauno gub. Pirmą gyvenę Chicagoje, dabar sako išvažiavęs į Brockton, Mass. Jis pats ar kas kitas atsišaukite šiuo antrašu: Juozas Linkevičius, Room H, Eiss Hall, Valparaiso, Ind.

PARDAVIMŲ NAMAI.
2-jų gyvenimų namai.
6801 Artesian ave., Chicago, Ill.

PARDAVIMŲ 3403 Wallace st.
Gerai mūro namai. 6 kambariai, tualeto, dušas. Taip pat krautuvė ge-roje vietoje. Viskas už \$2500. Mažą dalį įmokėti.
Ernis E. Feney, 3108 Wallace st.

MRS. M. BANIS
LIETUVIŠKA AKUŠERKA
Praneša visoms, jog atperkėliau nuo Bridge-ports ant J. vakarus West Side.
2239 W. 23rd Pl. Tel. Canal 6070

PREMIER
"NON PUNCTURE"
Automobilių gumas gvarantuojame 7500 mylių važiuojimo.

Sitos gumos gvarantuojamos kaip išlai-kančios ilgąsias keliones, tačiau parduo-dame net pigiau neg gumos paprasto gva-rantavimo. Tas gvarantavimas apli-ma perdurimą, išsiūpinimą ir visuoči-ųjų nusidėvėjimą. Gvarancija apima 7,500 mylių kelionės išskyrus tyčia padarytą bledį. Sitos gumos padarytos sunkiausiais bandymais.

Jungtinių Valstijų valdžia stūdiša užsakymus toms gumoms ir mūsų san-krovę.

Kaip SPECIALI ĮVEDAMĄJĮ pa-siūlijimą mes skiriame per 10 dienų sekantį kainą

GUMOS — TRUBOS

28x3 \$ 9.20 2.00
30x3 10.25 2.30
30x3 1/2 13.50 2.80
32x3 1/2 14.05 3.00
34x3 1/2 15.25 3.20
31x4 17.00 3.25
32x4 18.00 3.30
33x4 19.50 3.40
34x4 20.40 3.60
35x4 21.00 3.80
36x4 22.00 3.90
35x4 1/2 26.00 5.00
36x4 1/2 27.00 5.10
37x4 1/2 27.50 5.15
37x5 32.60 5.40

Turime visokių didumo. Nežinojan-čios (Non-Skids). 20 nuošimčių bran-giau. 5 nuošimčių nuleidžiama jei prisigisi pinigų sykiu su užsakymu ir jei vienu kartu užsakai du pri-siuntimus dykai. C. O. D. gaus 15 nuošimčių visos sumos. Turime ap-rybuotą skaitį, taigi patariame ne-laukti ilgai siūduant užsakymą. Mes parduodame tik vartotojui ir pirkė-jas turi parankumą uždirbti par-kupę uždarbį.

Nepraduriame sustiprintojai. (NON-PUNCTUARE RELINERS).

Vartok mūsų sustiprintojus, jie nuleidžiama išsiūpinimą ir sulauki 90% pra-sidurimų, beto jie suteikia daug tūk-stančių mylių kelionės patarnavimo. Kada savo gumose važiuoji be rūpesnio ir gumų sugedimo.

Visoms 3 colių gumoms\$ 1.95
Visoms 3 1/2 colių gumoms\$2.20
Visoms 4 colių gumoms\$2.60
Visoms 4 1/2 colių gumoms\$2.75
Visoms 5 colių gumoms\$2.90
Visoms 5 1/2 colių gumoms\$3.00

Non-Puncture Tire Factory
Dayton, Ohio.

ARION MUSIC STORE

Armonikos, akordionas, harmonina, smuikai bla-
pietel. Krasutuvė atvira iki 9 val. vak. Meditaci-
mis iki 12 val. 1825 So. Halsted St.

Automobilių Gumos Dirbtuvių Kainomis

Sutapok nuo 30 iki 60 nuošimčių

28x3 Guma \$ 7.20 Triuba \$1.65
30x3 7.50 1.95
30x3 1/2 10.80 2.80
32x3 1/2 11.90 2.95
34x3 1/2 12.40 3.00
32x4 13.70 3.35
33x4 14.80 3.50
34x4 16.80 3.60
36x4 17.85 3.90
35x4 19.75 4.85
36x4 19.85 4.90
37x4 21.50 5.10
37x5 24.90 5.90

Visokių didumo turime ant rankų Nežinojančios gumos (Non-Skid tires) 15 nuošimčių brangiau, raudonos trubos 10 nuošimčių brangiau neg pilkos Visos naujos, švarios, šviežios gva-rantotos gumos. Geriausio ir nepigul-mingo išdirbimo. Pirk tiesiai nuo mūsų ir taupyk pinigų. 5 nuošimčių nuleidžiama užmokant sykiu su už-sakymu. C. O. D. gaus 10 nuošim-čių mokėsi. Leidžiame peržiūrėti.

TIRE FACTORIES SALES CO.
Dep. A. Dayton, Ohio.

Jei nori žinių iš Škotijos ar Anglijos Išsirašyk dvisavalių laikraštį "IŠIVIŲ DRAUGA"

Vienintelį Didžiosios Britanijos Lietuvių-Katalikų organą. Kaina metams vienas doleris Pusei metų 50 centų. Adresas: Rev. Jos. Norbut Mossend, Lanarkshire, Scotland.

Automobilių Gumos Dirbtuvių Kainomis

Sutapok nuo 30 iki 60 nuošimčių

28x3 Guma \$ 7.20 Triuba \$1.65
30x3 7.50 1.95
30x3 1/2 10.80 2.80
32x3 1/2 11.90 2.95
34x3 1/2 12.40 3.00
32x4 13.70 3.35
33x4 14.80 3.50
34x4 16.80 3.60
36x4 17.85 3.90
35x4 19.75 4.85
36x4 19.85 4.90
37x4 21.50 5.10
37x5 24.90 5.90

Visokių didumo turime ant rankų Nežinojančios gumos (Non-Skid tires) 15 nuošimčių brangiau, raudonos trubos 10 nuošimčių brangiau neg pilkos Visos naujos, švarios, šviežios gva-rantotos gumos. Geriausio ir nepigul-mingo išdirbimo. Pirk tiesiai nuo mūsų ir taupyk pinigų. 5 nuošimčių nuleidžiama užmokant sykiu su už-sakymu. C. O. D. gaus 10 nuošim-čių mokėsi. Leidžiame peržiūrėti.

TIRE FACTORIES SALES CO.
Dep. A. Dayton, Ohio.

Jei nori žinių iš Škotijos ar Anglijos Išsirašyk dvisavalių laikraštį "IŠIVIŲ DRAUGA"

Vienintelį Didžiosios Britanijos Lietuvių-Katalikų organą. Kaina metams vienas doleris Pusei metų 50 centų. Adresas: Rev. Jos. Norbut Mossend, Lanarkshire, Scotland.

Viskas kas vyrai reikalinga 15 Visi barzdų skutimui 15 10 DALYKŲ 10

Kad apskelbtū mūsų Universalus skutimo įrankius ir universalus išdir-binius mes parduodame tik per trum-pą laiką tuos 3 dolerių vertės skut-mo įrankius už vieną dolerį. Mes parduodame savo išdirbinius tiesiai ir delto jus sutauptinate visą uždar-bį, kurį sau pasilima agentai, kurie kaip žinoje gerai uždirba.

1. Indubusiai sugadsta britva.
2. 5 colių muilui šepetys.
3. Britvai diržas, išpakalyje drobė.
4. Niekeliuotas veidrodys.
5. 33 colių barberio abrusas.
6. Smeltis skutimui muilo.
7. Dežutė Talkum muilui.
8. Pagrįzintas porceliano puodelis
9. Aumino barberio šukos.
10. Šerinis šepetys.

Visi tie dalykai sudėti gražioje dė-žutėje \$1.00 pinigais arba money or-deriu. Prisiuntimas 10 centų.

UNIVERSAL PRODUCT CO.
Dayton, Ohio.

100 Puikių ir spalvuotų ATVYRUČIŲ

Daugelis yra skaidrūs, retai užtiknamų PAVEIKSŲ GRAŽIŲ MODELIŲ IR ARTISTŲ

Taip pat savaimi pripildančios RASOMOSIOS PLUNKSNOS (fountain pen).

Viskas tik už 50 centų. Pigiausias pardavimas prekių už puik-klas atvirutes ir retai sutinkamas dai-lės paveikslus. Daugelis yra suku-gauti ir yra parduodami už tiek kiek mes parduodame visus sykiu. Jie bu-vo greitai išparduoti mylėtojams gamtos gražiųjų, kurie mėgsta retai randa-mus dailės paveikslus, puikių modelių.

Gera rašomoji plunksna (fountain pen) veltui su kiekvienu užsakymu. Jos vienos yra parduodamos krautu-vėse po dolerį.

100 gražių atviručių ir plunksna tik už 50c, ir 10 centų už prisuntimą.

Art Portrayal Co.
DAYTON, OHIO.

Dykai Londono "Tango" kaktarišis "Evelyn Thaw" braketas

Tie du gražūs dalykai labai teško-komi geresnės draugijos moterų. New York'e kituose miestuose. Jie yra gražūs ir dailūs akum padabinti da-lykai, kurie palinksimis širdį kiek-vienos merginos ar moters ar tai jau nos ar senos. Labai puikus ir vilio-jantis.

Mūsų pasiūlyjimas dykai. Mes skel-biame. Spearment kramtymo gumų ir norime, kad būtų kiekvienose na-muose toji puiki ir sveika guma. Ji pasaldina kvėpavimą, pabaltina dan-tis ir padeda virkštinimui. Ji atga-vina ir patenkina visus. Kiekvienam prisuntusiam tik 50c ir 10 centų už prisuntimą mes išsiųsim didelę dėžę 20 paprastų 5 centinių pakelių Spear-mint gumos ir indėsimę gražų "Tan-go" kaktarišį ir "Evelyn Thaw" branzuotą visiški dykai.

Tas pasiūlyjimas yra tik trumpam laikui. Ne daugiau kaip du užsaky-mai vienam žmogui. Perkupčiams ne-neparduodame.

UNITED SALES COMPANY
Dayton, Ohio, P. O. Box 101

Ar skaitai Kodo Laikraštį "LIETUVY" Gal nežinai kur jį gauti? "LIETUVY" Gita jau 21 metus Chicago, Illinois kas Palydžia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumeratorai kaista me-tui tik \$2.00, pusei metų \$1.00.

Rašyk adresu: A. OLSZEWSKI, 3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

\$325 LOTAI ANT PARDAVIMO

Netoli nuo Marquette Park 63 ir Western ave. karai. Netoli šv. Kazi-miero Seminarijos.

Siuras ir vanduo įvesti. Lengvus išmokėjimai

WALSH, BAKER AND UGLOW, Siurvakarinis kampas 6363 So. Western ave.

Telefonas Englewood 8404

NEW CITY MUZIKOS MOKYKLA.

Didžiausia muzikos mokykla ant Town of Lake. Muzikos instrumentai dy-kai. Moko dainuoti, ant smuiko ir pia-no, taip pat Ragtime piano.

Gvarantuoti pianai ant pardavimo, Balsai sutauktini ir sutaisyti. Seni smuikai ant pardavimo.

4603 So. Ashland ave.

MUZIKOS LEKCIJOS.

4 mėnesių kursas po 2 lekcijas ir sav. \$20.00. Pavienės lekcijos 75c. Kitų miestų mokiniams duodu instrukcijas piano arba harmonijos, lietuviškai arba angliškai, per laškus, už tą patį prekę.

Tai geriausia proga, ypač vaikams ir mergaitėms apieidusiems mokyklą, per vasarą pasimokyti muzikos.

Su visokiais klausimais kreipkitės: V. A. Greičius, 2002 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

Reikalingas tekstinis zeceris, atsišaukite pas Universal Printing Co.

227 Linden St., SCRANTON, PA.

FARMOS, FARMOS.

Turiu ant pardavimo visokių farmų gatavų su arimais laukais, su sodais ir buidinkais, su prastais ir labai ge-rais buidinkais, turia mažų ir didelių, naujų ant pardavimo, žemės lygios su molu, su juodžemiu ir su smėlu maišytas. Neišdirbtos žemės turiu vi-sokios rūšies: lygios, su kelmais, kitos su medžiais trečios — pliki laukai, kur gali eiti ir arti be valymo. Par-duodu visokių didumo plotais arti miestelių ir priepatį gelkelių. Didžiausioje Lietuvių kolonijoje Michigan

New City SAVINGS BANK

A. J. BIERZINSKI, Pres.
4601 So. Ashland Avenue
CHICAGO, ILL.

Prima pinigų taupinimui ir moka 3% nuo metams.
Biznieriams ir kitiems atidaro Checking Account.
Pasamdo Bankines Skrynelės po \$2.50 metams.
Siūnia pinigų ir Lietuva ir kitur.
Parduoda šifortas ant visų geriausių Linijų, ir grįžtančiams Lietuvoje paripina Konsulio pasportą.
Apdraudžia nuo Ugnies, Nelaimių ir Vagių:—Namus, Biznius ir Rakandus ir visoki turtą geriausiose kompanijose.
Skolina pinigų ant Properių Chicagoje.
Perka ir parduoda Namus ir Lotus Chicagoje.
Perkantiems Properties nežinti "Abstracts" pigiai ir gerai.
Išdirba Dovernastis ir visokių rastių ir užtvirtina pas Konsulį.
Visokių reikalų ir dalykų atlieka asmeniškai ir per laiškus.
Kiekvienam reikale kreipkitės į **NEW CITY SAVINGS BANK**, o gausite Mandagų, Greitą ir Gerą Patarnavimą.

Atpiginti Vyrų Drabužiai

Naujos mados siūtai, kur buvo parduodami po \$35.00, \$45 ir \$50.00 dabar parduodami už \$10.00 iki \$20.00. Antrarankiai siūtai, kurie buvo daryti už \$50.00 ir \$50.00 dabar parduodami po \$5.00 ir augščiau.

Didelis pasirinkimas kelnų buvusių po \$4, \$5 ir \$6 — dabar po \$2.50.

Specialios kainos ant skrynų ir valizų.
Reikalaujant laiškais, greitai išpildome.

S. GORDON, 1415 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Marijona Katauskienė
Lietuviška Aukšerkė
Duodu gerus patarimus, atlieka darbių atskaitas.
Pranešioje per šią dieną naujų vietų
843 W. 33rd Street.

ED. REUTER
Didžiausieji siuvamų mašinų krautuvių. Mašinas parduodame nuo \$3.00 ir augščiau.
1616 W. 47th St. Chicago, Ill.

SENAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE
THE HIBERNIAN BANKING ASSOCIATION
IKURTA 1867 M.
S. E. COR. CLARK AND W. MONROE STR.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS
Priimam Depozitus pradėdant nuo VIENO DOLERIO ir daugiau, už kuriuos mokam 3 nuosimėjimus ant metų, kurį pridedam kas pusę metų.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS
Perka ir parduoda properties ant komisijos; išskolietuoja randas ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morkičius; skolina pinigų ant įtaisytų savasčių (properčių).

Dr. A. L. Graičunas
GYDO JAVIAUSIAS LIGAS
3310 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS

TIKRIAUSIA VIETA PINIGAMS LIETUVOJE
Kas ketina grįžti į Lietuvą arba nori atlikti pinigų gerai pasidėti, rašykite ir siųskite pinigų šiuo adresu:

"Broliai Valokaičiai ir Co."
Kaune, Rusija-Lietuva

Draugija priima pinigų, kaip paskolą, išduoda tam tikras kvitas-vekselius su knygutėmis ir atsako už pinigų visu savo turtu.

Reikia gerai įsitęmtyti šis svarbus dalykas, kad **Visi pinigai užtikrinami nekilnojamojamu turtu-žeme, namais ir t. t.**

Be to bar Draugijos yra sudėta Šimtas Penkiolika Tūkstančių Rublių Garantijos Perviršijimo, tokio būdu pinigai niekad negali prarasti.

MOKAMA PROCENTŲ METAMS 5 rub. PUSEI METŲ 2 r. 50 k.

KIEKVIENAM PAREIKALAVIMUI 4 rub. nuo kiekvieno šimto rub.

Broli Lietuvi, atsimink kad dėdamas pinigų Broli Valokaičiai ir Co. Draugijoje: 1) turėsi gerą procentą; 2) nebus baimės kad pinigai gali prarasti, nes tasoks už juos Draugija visu savo turtu ir perviršijimu; 3) prisidėsi savo pinigais prie Lietuvos pakėlimo.

Draugija perka ir parduoda dvarus, miestuose namus, suieško norintiems pirkti žemės; užtatai, jeigu manai grįžti į Lietuvą ir pirkti sau vietą, tai būtinai susizink su Draugija Broli Valokaičių ir Co. Kaunas Viešasis Pilecius, Lietuva-Rusija.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero Seseru Seminarija CHICAGOJE.

Vienolyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių klasių pradinė mokykla ir augštoji mokykla (High School). Lietuviškosios Sesers priima pas save mergaites mokymui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguliarkojo mokslo, arba ir atakrymų, yra mokinama: muzika, pašėmas, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.
Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo adresu:

Mother Superior, St. Casimir's Seminary, 6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

Telephone Yards 5834
Dr. P. G. WIEGNER
DAKTARAS
(Kalba lietuviškai)
3337 S. Morgan St., Chicago

Specijalis pasiūlymas pančėkų

Gvarantuotos Wear-Ever pančėkos vyrams ir moterims
Ypatingas pasiūlymas moterims
Tiktai per paskirtą laiką —
Šešios poros mūsų puikiausių 35c. vertės moterų pančėkų: juodos, rudos, arba baltos spalvos su raštu gvarantavimu už 1 dol. ir 10 centų už prisitūmimą, etc.

YPATINGAS PASIŪLYMAS VYRAMS.

Tik per trumpą laiką šešios poros mūsų geriausių 35c gvarantuotų pančėkų visokios spalvos su raštu gvarantavimu ir mūsų gerai žinomus Vyrų Paradišio keliaraiščius už vieną dolerį; ir 10 centų už prisitūmimą etc.

Jūs žinote tas pančėkas, jos išlaikė bandymus, kur kitos negalėjo. Jos neturi siūlių, kurios ardytųsi. Jos niekada neišsitempo viršui ir nepalieka kaip maišai, nes yra numertos ne įspautos. Jos gvarantuojamos gerumu, stiliumi, geriausia medžiaga ir darbu, niekada neapbūlimu ir išlaikymu per šešius mėnesius nesukuriosiomis, arba nauja veltui.

Nelauk, reikalauk pakol pasiūlymas pasibaigs. Paduok kokio didumo nori.

WEAR-EVER HOSIERY COMPANY
Dayton, Ohio.

EIK PAS
S. Kulinsky pirkti naujausios mados drabužius ir vyrų papuošalus. Mes duodam geriausią tavorą už žemiausią mokesnį. Mes stengiamės patenkinti ir tuo išauklejome savo krautuvių.

Neužmiršk numerio
4558 So. Ashland Ave.
Šiaurvakarių kampas 46tos gatvės

Du-kart Savaitinis Laikraštis "SAULE"

Jau 25 metai, kaip išeina kas U-tarninkas ir Pėtyčia. Prenumerata kasduojo metams: Amerikoje \$2.50 metams, pusė metų \$1.25, Rusijoje ir Europoje \$3.50 metams, \$1.75 pusė metų.

Rašykite šiandien, o gausite vieną numerį pasiūlymų dalykai, adresuojant

W. D. BOCKZKOWSKI — CO.
Mahoney City, Pa.

Telephone Drover 1924
O. JONIKIENE
Geriausia Aukšerkė
3364 So. Halsted St., CHICAGO
(kampas 34tos)

Tel. Drover 5052
DR. K. DRANGELIS
LIETUVIS DENTISTAS
VALANDOS: nuo 9 ryto iki 9 vakaro
3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO
Priešai Olskio Banko.

Plymouth National BANK.

Kapitolas su perviršiu
\$165.000.00.

Šioji Banka prižiūrom Suvienytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 nuosimėjimų nuo sudėtų pinigų. Galima susisiekti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite, išdėlinas.

Mandagus patarnavimas.

Lietuviškos Dėlės ir iš kitų prisitūti vaistai
pigiausiai ir geriausiai, gausiami pas:
Wm. S. COWEN
Drugist
13 S. Centre St., - Pottsville, Pa.

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokių ženklu draugystem. o ypatingai: kokardu guzikui meta-liu, anameliotu ir padengtu celluloid'u, šarpu, veliavu ir karunu.

Man pavestus darbus atlieku artimiausiai.

M. A. Norkunas
ROSE, ST., MONTELO, MASS.

Bell System

ATMINTIS išdaro dažnai keistus dalykus. Ja negalima pasitikėti saukiant telefoną numerį.

Begalinės kombinacijos yra galimos su numeriais. Lengva yra perstatyti numerius.

Daug klaidingų sujungimų galima išvengti visuomet atsiskleidžiant "directory" pirmu saukiant.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

NAUJIENA!

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga
Oliveris Twistas

Angliškai Parašė

CHARLES DICKENS

Lietuvių Kalbon Vertė

Jonas Kmitas

Yra tai labai graži ir interesinga apysaka. Pradėjus skaityti, sunku yra atsisitraukti nuo knygos. Kiekvienas, norintis smagiai ir naudingai praleisti laiką, lai skaityt šią knygą. Yra tai stora knyga, turinti 520 puslapių, o kainuoja **TIKTAI \$1.00**

Tokios geros, naudingos ir drauge taip pigios knygos dar nebuvo pardavime!

Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite atrašu:

DRAUGAS PUBLISHING CO.
1800 W. 46th Street, Chicago, Ill.
Rašyk tuojau.

"KATALIKAS"

"Katalikas" yra 12-koc mėslapių, didelio formato ir su 3a svarbiausių žinių iš Amerikos, Lietuvos ir iš viso pasviečio.

"Katalikas" telams \$2, pusė metų \$1.

Užrašyt "Katalikas" galima kiekvienam lais. Rašykite tuojau, o gausite vieną "Kataliko" numerį pamatyti veltui.

J. M. TANANEVICZ,

3249 S. Morgan St., Chicago.

LIETUVIŠKA BANKA

TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

Joseph J. Elias, Savininkas.

4600-4602 S. Wood St. Chicago, Ill.

Primaime pinigų į Banką užsėdėjimui nuo vieno dolerio ir daugiau ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siūniaime pinigų į visą dalį svieto pigiai, greitai ir teisingai, svetimų žmonių pinigų maitinome, perkame ir parduodame. Parduodame šifortas ant visų geriausių Linijų ir kraują, taipgi tikietus ant geležinkelio po visą Ameriką ir Europą.

Mūsų Bankas išdirba visokių rastių ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokioms atsitikimams ir reikalauja pigiai ir per laisus. Tik kreipkitės viršimintu antrašu.

Dr. RICHTERIO PAIN-EXPELLER

Išvaro skausmą Reumatizmo, Podagros, Skausmo pusian, Strėndieglio ir Neuralgijos. Greitai prašalina visus skaudėjimus ir štyvumus sąnarių ir raumenų. Gelbantis dėl Niksterėjimų, Rašunų ir Sutrenkimų. Greitas gydytojas šaldio, Influenzos, Gerklinės. Sulaiko sukepimą ir plaučių uždegimą.

Skaumas krutinės. Gydo Galvoskaujį ir Dantų gelimą.

4-5 lašai į stiklą vandens puiki gargaliotoji dėl visų gerklės nesveikimų.

Imant į vidų (4 lašus į stiklą vandens) yra naudinga dėl mėlungio ir prasto gromuliavimo.

Tikrasai esti pakeliuose kaip čia matote paveikslėlyje. Saugokis nevertų pamėgdžiojimų.

25 ir 50 centų už bonką aptiekose

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 WASHINGTON ST. NEW YORK, N. Y.

Er over 3473
J. S. KAWALLS
LIETUVIS FOTOGRAFAS
1624 w. 47th St. Kertė Marshallfield Ave. netoti nuo Ashland Ave.
Naujausi ir geriausi paveikslai vestuvėms ir kitoms atsitikimams. Ateik ir pati pama tyk.

"ATEITIS"

Naujas Savaitinis Laikraštis.

Skiriamas daugiausiai jaunimo reikalams. Kadangi visos žmonių geresnės ateities viltimi yra jaunimas, todėl kiekvienas privalo rūpintis jaunimo apšvietimu.

"ATEITIS" yra bėpartviškas jaunimo laikraštis ir bėpartviškas tarnaas kultūriškiems jaunimo reikalams.

"ATEITIS" gvilidena ir kitokių gyvenimo klausimus.

"ATEITISJE" tilpa kodangiausiai žinių apie mūsų jaunimo judėjimą ir veikimą. Taipgi tilpa daugybė ir kitokių žinių ir žinių iš Lietuvos ir iš viso pasaulio.

"ATEITI" išleidžia nuo Nauju Metų kooperatiška bendrovė.

"ATEITIS" inkorporuota ant \$25,000.00 pagal Massachusetts valstijos tiesų reikalavimą.

"ATEITIS" yra 8 puslapių didumo ir prekioja tiktai \$1.50 metams ir 85c. pusei metų. Į Lietuvą ir kitas užrūbėžines viešpatijas \$2.00 metams ir \$1.25 pusei metų.

"ATEITIS" galima užsisakyti šiuo adresu:

"ATEITIS"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
(kas prisiųs savo adresą gaus vieną numerį pažirėjimui dykai).

Depositors State & Savings Bank

Po Jungtinių Valstijų priežiūra
Kapitalas ir perviršis \$375.000.00
4633-4637 So. Ashland Ave.

Yra tai vienatinis didžiausias Lenkik-Lietuviškas Bankas apidėkioje Stock yard kuriam yra saugusie vieta dėl padėjimo savo pinigų ant knygos ar į taupinimo skrytį, kur Bankas moka 3 procentą ant metų koją ima, Liepos ir Spalio mėnesių.

Lenkik-Lietuv. Bankas skolina pinigų pirkliai namų ir lotų ant krovinių Blygu. Eigaual gultė į tūliu už tą namą per tarpininkus. Zaleckis ir times Lenkik-Lietuviškas Bankas. Nėra kito patvato Banko, kuris būtų drausmė, nes jis ir saugantis kaip mūsų Lenkik-Lietuviškas Bankas.

Sipkortės ir siuntimas pinigų. Parsamdome bankines skrynelutes.
Jonas F. Smulski Boleslovas Zalecki Jos. J. Šlikas
vedėjas direkcijs prezidentas bankos real estate vedėjas

"Visada Jums tarnauia" Lackawanna Trust Company "Bankas, kuriame jūsu pinigai neuzs"

400 Lackawanna Avenue, Scranton, Pa.

Bankos tvirtumas nepriguli visai nuo kapitalo ir perviršio, bet taip pat ir nuo žmonių kurie banką valdo. Mūsų bankos viršininkai ir direktoriai yra įgudę finansistai ir bankininkai, kurie laikomi už turtingiausius ir pažangiausius piliečius Lackawannos pavietė.

Mes priimame padėjimus pradėdant nuo vieno dolerio ir mokama 3 nuosimti palukany nuo padėjimo dienos.

Mes kasdienu siunčiame pinigų į visas svieto dalis. Užtikriname greitą nusitintimą. Mes perkame, parduodame ir maitinome visokių svetimų šalių pinigų.

Mes parduodame laivakortes į visas ir iš visų svieto dalių kompanijų kainomis. Teisingumą užtikriname.

Mes prirengiame visus legalius dokumentus ir užtvirtiname pas konsulus. Legalis patarimas dykai.

Mes samdome tarnus kurie šneka lietuviškai ir visus reikalus galite atlikti jūų prigimtoje kalboje.

Atvira kasdienu nuo 9 val. vak.

LIETUVIAI, KREIPKITĖS PAS SAVUOSIUS
Mes patėjom, kad būtinai yra reikalinga lietuviams New York'e UŽEIGOS NAMAS. Taigi mes ir įsteigėm tą užeigos namą, kuris randasi po numeriu 498 Washington St., kampas Spring St., New York, City. Brangus keliauninkai, kurie manot keliauti į Lietuvą, neapmirškite apsilankyti į mūsų užeigos namą, o gausite sauninkus patarimus. Mes patinkam New York'e paslažius, pribuvusius iš kitų miestų. Suteikiam jiems nakvyne ir parupiam pasportus iš konsulo.

PARDUODAM LAIVAKORTES
ant drėčiausių ir geriausių garlaivų už pigiausią kainą iš Lietuvos ir Lietuva. Siūniaim ir šimainom pinigų visų viešpatybių. Darom diavertastis pigiau kaip kiti. Reikalauk laivakortė kainų, pažymėdama iš kur ir į kur nori važiuoti. Mėližiam kreipkitės pas mus su visokiais reikalais į artymiausią jūm offisą ar per laisus.

Geo. J. BARTAŠIUS ir J. P. WASILIAUCKAS
498 Washington St., 261 W. Broadway
Corner Spring Street SO. BOSTON, MASS.
NEW YORK City, N. Y.
820 Bank Street, WATERBURY, CONN.

Dr. Ign. STANKUS

Gydo įvairiausias ligas. Daro operacijas. Turi savo ločną ligonbutį.
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

R. H. Morgan

Išdirbėjas Kėpurų, Kukardų, Vėliavų, Antspanų, Šarpu ir kitokių tam panašų dalykų.

Reikalauk Katailogo.

3 N. Main St., SHENANDOAH, PENN'A

Yards 1741

J. F. EUDEIKIS
GRABORIUS

Parsamdą karietas ir automobilius dėl pagrabų vestuvių ir krikštynų.

4605 Her nage Ave., CHICAGO.

28 metų senas laikraštis - VIENYBE LIETUVNINKU

EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.

Ir paduoda daugiausiai gery ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kasduojo metams \$2.00; pusė metų \$1.00. Užrūbėžiose: metams \$3.00; pusė metų \$1.50.

RAŠYK ADRESU:
J. J. Pauksztis & Co.

120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.